

Analýza současných hrozeb terorismu v ČR

Jan Hlavinka

Bakalářská práce
2016

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení
Ústav ochrany obyvatelstva
akademický rok: 2015/2016

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: Jan Hlavinka
Osobní číslo: L13052
Studijní program: B2825 Ochrana obyvatelstva
Studijní obor: Ochrana obyvatelstva
Forma studia: prezenční

Téma práce: Analýza současných hrozeb terorismu v ČR

Zásady pro vypracování:

1. Vypracujte rešerši literatury, vztahující se k tématu BP.
2. Definujte terorismus a pojmy, které s ním souvisí.
3. Vymezte bezpečnostní systém a protiteroristickou politiku ČR.
4. Analyzujte současné hrozby teroristických útoků na území ČR.
5. Zhodnoťte připravenost ČR na možné teroristické útoky a uveďte vlastní návrhy na zlepšení.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

[1] KRULÍK, Oldřich. Fenomén současného terorismu. Vyd. 1. Brno: 2008, Vysoké učení technické v Brně, Fakulta chemická. 124 s. ISBN 978-80-214-3600-8 ? barev. il.

[2] BRZYBOHATÝ, Marian. Terorismus I. Vyd. 1. Praha: Police history, 1999, 141 s., [6] s. obr. příl. ISBN 80-902670-1-7.

[3] MATĚJKA, Jiří. Chemická služba: učební skripta. Vyd. 1. Praha:

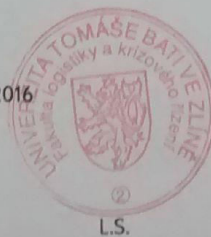
[3] MAREŠ, Miroslav. Terorismus v ČR. 1. vyd. Brno: Centrum strategických studií, 2005, 476 s. ISBN 8090333389.

Vedoucí bakalářské práce: **prof. Ing. Dušan Vičar, CSc.**
Ústav ochrany obyvatelstva

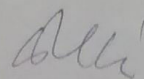
Datum zadání bakalářské práce: **5. února 2016**

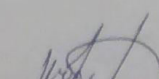
Termín odevzdání bakalářské práce: **9. května 2016**

V Uherském Hradišti dne 12. února 2016

L.S.

doc. RNDr. Jiří Dostál, CSc.
děkan

prof. Ing. Dušan Vičar, CSc.
ředitel ústavu

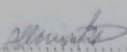
Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk bakalářské práce bude uložen v příruční knihovně Fakulty logistiky a krizového řízení Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a jeden výtisk bude uložen u vedoucího práce;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

V Uherském Hradišti 9.5.2016

.....
podpis studenta

ABSTRAKT

Hlavním cílem této práce je prostřednictvím analýzy zjistit nejpravděpodobnější hrozby teroristických útoků, které ohrožují ČR. Práce je rozdělena na dvě části. Obsahem první, teoretické části, je definování terorismu jako takového včetně definování některých základních pojmů, které s touto problematikou souvisí. V této části je dále vymezen bezpečnostní systém ČR spolu s vymezením bezpečnostního prostředí a současné protiteroristické politiky, kterou Česká republika zastává. Obsahem druhé, praktické části, jsou mnou vytvořené scénáře teroristických útoků, které by se mohly budoucnosti uskutečnit na území ČR, vymezení a popis činností integrovaného záchranného systému v případě možného teroristického útoku. V této části jsou také vypracovány návrhy možných opatření, která by mohla přispět ke zlepšení nebo odstranění nedostatků v bezpečnostním systému ČR. Některé z nich se podařilo pomocí analýzy odhalit.

Klíčová slova: terorismus, protiteroristická politika, organizovaný zločin, extremismus, bezpečnostní systém, bezpečnostní prostředí, hrozba, riziko

ABSTRACT

The main objective of this work is through the analysis to determine the most likely threat of terrorist attacks that threaten the Czech Republic. The work is divided into two parts. The content of the first theoretical part is to define terrorism as such and defining some fundamental concepts, which with this issue is related. In this section, is further defined by the security system of the Czech Republic together with the definition of the security environment and the current anti-terrorism policy, which the Czech Republic takes. The content of the second practical part are me created scenarios of terrorist attacks, which could in the future take place on the territory of the Czech Republic, the definition and description of the activities of the integrated rescue system in the event of a possible terrorist attack. In this section are also drawn up proposals for possible measures that could contribute to the improvement or the removal of deficiencies in the security system of the Czech Republic. Some of them, with the aid of analysis to uncover.

Keywords: terrorism, counter-terrorism policy, organized crime, extremism, security system, security environment, threat, risk

Poděkování

Tímto bych chtěl poděkovat svému vedoucímu bakalářské práce prof. Ing. Dušanu Vičarovi, CSc. za odborné vedení, cenné rady, trpělivost a čas, který mi v průběhu zpracování práce věnoval.

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČÁST	10
1 VYMEZENÍ POJMU TERORISMUS	11
1.1 TERORISMUS.....	11
1.2 TERORISTA.....	11
2 PRÁVNÍ PŘEDPISY VZTAHUJÍCÍ SE K TERORISMU	13
3 BEZPEČNOSTNÍ SYSTÉM ČESKÉ REPUBLIKY	15
3.1 BEZPEČNOSTNÍ PROSTŘEDÍ ČESKÉ REPUBLIKY.....	15
3.2 BEZPEČNOSTNÍ HROZBY ČESKÉ REPUBLIKY.....	15
3.3 ZÁSADNÍ STRATEGICKÉ BEZPEČNOSTNÍ DOKUMENTY ČESKÉ REPUBLIKY.....	16
3.3.1 Strategie Evropské unie pro boj proti terorismu.....	16
3.3.2 Bezpečnostní strategie ČR.....	17
3.3.3 Národní akční plán boje proti terorismu.....	19
3.4 PROTITERORISTICKÁ POLITIKA ČESKÉ REPUBLIKY.....	20
3.4.1 Protiteroristická politika.....	20
3.4.2 Protiteroristická politika v České republice.....	22
4 HISTORIE TERORISMU	24
5 TYPOLOGIE TERORISMU	27
6 FORMY TERORISMU	30
6.1 LETÁLNÍ FORMY TERORISMU.....	30
6.2 NELETÁLNÍ FORMY TERORISMU.....	31
7 NEJPOUŽÍVANĚJŠÍ TERORISTICKÉ NÁSTROJE	34
8 POTENCIONÁLNÍ NOSITELÉ TERORISTICKÉHO NEBEZPEČÍ V ČR	41
8.1 ORGANIZOVANÝ ZLOČIN.....	41
8.2 EXTREMISMUS.....	42
9 DÍLČÍ ZÁVĚR (PŘEJMENOVAT?)	44
10 CÍL A METODY PRÁCE	46
II PRAKTICKÁ ČÁST	47
11 SCÉNÁŘE MOŽNÝCH TERORISTICKÝCH ÚTOKŮ NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY	48
12 TYPOVÁ ČINNOST JEDNOTLIVÝCH SLOŽEK INTEGROVANÉHO ZÁCHRANNÉHO SYSTÉMU V PŘÍPADĚ MOŽNÉHO TERORISTICKÉHO ÚTOKU	52
12.1 VYMEZENÍ INTEGROVANÉHO ZÁCHRANNÉHO SYSTÉMU.....	52
12.2 ČINNOST SLOŽEK IZS PŘI ŘEŠENÍ MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI.....	53
12.3 ČINNOST SLOŽEK IZS V PŘÍPADĚ MOŽNÉHO TERORISTICKÉHO ÚTOKU.....	54
12.3.1 Policie České republiky.....	54
12.3.2 Poskytovatel zdravotnické záchranné služby.....	54
12.3.3 Jednotky požární ochrany.....	57

12.3.4	Armáda České republiky	58
12.4	ČINNOST OPERAČNÍCH STŘEDISEK V PŘÍPADĚ MOŽNÉHO TERORISTICKÉHO ÚTOKU	59
13	NÁVRHY K MOŽNÉ ELIMINACI HROZEB TERORISTICKÝCH ÚTOKŮ NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY	61
13.1	MIGRAČNÍ A AZYLOVÁ POLITIKA.....	61
13.2	PŮSOBENÍ MÉDIÍ	67
13.3	DOSTUPNOST INFORMACÍ NA INTERNETU	71
	ZÁVĚR	74
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	76
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	85
	SEZNAM OBRÁZKŮ	86
	SEZNAM GRAFŮ	87
	SEZNAM TABULEK.....	88

ÚVOD

Terorismus je v současnosti velmi často skloňovaným tématem a to nikoliv pouze v České republice, ale i ve světě. Na této skutečnosti se určitě z velké části podílí značný nárůst teroristické aktivity v loňském roce a zejména pak útoky v Paříži, které má na svědomí nejaktivnější teroristická organizace současnosti tzv. Islámský stát.

Přestože terorismus je součástí naší společnosti již od nepaměti, nikdy nepředstavoval tak závažnou hrozbu jako doposud. V minulosti představovaly teroristické organizace převážně skupiny nebo sekty s poměrně malým počtem členů a omezenými zdroji, dnes však představují velmi dobře organizovanou síť, která může mít až desítky tisíc členů a disponovat rozpočtem, který se vyrovná i některým menším státům, jako tomu je například u „Islámského státu“.

Právě z výše uvedených důvodů jsem si zvolil terorismus jako téma své bakalářské práce, jelikož s přibývajícím počtem teroristických útoků uskutečněných zejména v evropských zemích se také podstatně zvyšuje i riziko uskutečnění teroristického útoku, na území České republiky. Proto jsem si za cíl své bakalářské práce zvolil analyzovat nejzávažnější hrozby spojené s terorismem na území ČR, včetně analýzy současného stavu bezpečnostních opatření vůči terorismu a v případě odhalení nedostatků našeho bezpečnostního a právního systému se také pokusit o vytvoření návrhů možných řešení, které by vedly k odstranění těchto nedostatků nebo alespoň ke zlepšení naší současné bezpečnostní situace.

Při zpracování bakalářské práce jsem se snažil čerpat z co nejširší a nejaktuálnější škály dostupné literatury a internetových zdrojů z důvodu, abych následně jejich analýzou získal co možná největší přehled o dané problematice, a na základě toho bych byl pak schopen verifikovat a vyhodnotit ty nejzávažnější hrozby, které z terorismu vyplývají a které by se mohli v budoucnu na území ČR uskutečnit.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 VYMEZENÍ POJMU TERORISMUS

1.1 TERORISMUS

Slovo terorismus vzniklo ze slova teror, které je odvozeno z latinského slova terrere. Terrere znamená v českém překladu strašný, děsivý či hrozný a právě tento význam terorismus perfektně vystihuje, jelikož terorismus zahrnuje metody a činnosti, které pocit strachu a hrůzy vyvolávají.

Snaha o výklad slova terorismus se poprvé objevila již v roce 1798 a to ve Slovníku Francouzské akademie. Přesně vymezit pojem terorismus není jednoduché, v současné době existuje několik stovek definic pojmu terorismus, dodnes však neexistuje jednotná a všemi uznávaná definice.

Jedna z možných definic zní: „Terorismus je promyšlené (vykalkulované, plánované) použití násilí nebo hrozby násilím, obvykle zaměřené proti nezúčastněným osobám, s cílem vyvolat strach, jehož prostřednictvím jsou dosahovány politické, náboženské nebo ideologické cíle. Terorismus zahrnuje i kriminální zločiny, jež jsou ve své podstatě symbolické a jsou cestou k dosažení jiných cílů, než na které je kriminální čin zaměřen“.

Terorismus je složitý a stále vyvíjející se fenomén, u kterého žádná z uváděných definic nemůže zcela přesně vystihnout jeho podstatu. Obecně můžeme terorismus chápat jako metodu, sloužící k dosažení určitého cíle, kterou lze považovat za maximálně ostrou formu psychologické války, vedenou malou skupinou nebo jednotlivcem.

Terorismem se bezpečnostní složky a jejich vlády začaly výrazněji zajímat zejména v posledním desetiletí 20. století, a to díky řadě teroristických útoků zejména malých teroristických skupin, které měly na svědomí desítky i stovky mrtvých a nespočet zraněných. Terorismus byl v dokumentech vyhodnocen jako závažná hrozba po 11. září 2001, kdy následoval jednoznačný zlom ve vnímání terorismu bezpečnostními složkami i občanskou veřejností a to jak v národním tak, i v mezinárodním a celosvětovém rozsahu. [1, 2, 3, 4]

1.2 TERORISTA

Teroristou se rozumí každý, kdo vyžívá násilí nebo hrozbu násilím pro zastrašení svého protivníka, nebo pro dosažení svého cíle. Určit nějaké typické rysy, díky kterým bychom byli schopni potencionální teroristy rozpoznat je velmi obtížné, jelikož teroristé se snaží

skrýt svou identitu minimálně do doby provedení teroristického činu a i poté se snaží různými způsoby zabránit svému odhalení. Mezi způsoby, které teroristé používají k tomu, aby zabránili odhalení své totožnosti, patří například likvidace důkazů nebo eliminace svědků.

Potencionálním teroristou může být tedy téměř každý, bez rozdílu věku, pohlaví nebo rasy. Nejčastěji se však teroristy stávají jedinci s kriminální minulostí, zejména pak extremisté, radikalisté či bývalí členi zločineckých skupin a organizovaného zločinu. Za další typický rys potencionálního teroristy lze v současné době bohužel označit i příslušnost k islámu, jelikož největší počet teroristických útoků mají na svědomí militární islámské teroristické organizace, mezi které patří například v současnosti nejaktivnější teroristická organizace Islámský stát nebo Al-Káida. Hlavním důvodem, proč mají tyto islámské militární skupiny tolik přívrženců je, že vůdci těchto teroristických organizací systematicky interpretují vybrané pasáže z Koránu, kterými apelují na všechny muslimy, aby se ve jménu Alláha zúčastnily boje proti všem „nevěřícím“ a tím si zajistili „ráj“ jako odměnu v posmrtném životě.

2 PRÁVNÍ PŘEDPISY VZTAHUJÍCÍ SE K TERORISMU

V této kapitole jsou uvedeny vybrané právní normy vztahující se k problematice terorismu.

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, přešel v platnost 9. února 2009 a účinnosti nabyl od 1. ledna 2010. Trestní zákoník zároveň nahradil již zrušený „Trestní zákon č. 140/1961 Sb.“

Terorismus je v jednotlivých zemích považován za trestný čin. V ČR jsou jednotlivé trestné činy související s terorismem obsaženy v trestním zákoníku. Jmenovitě jsou v trestním zákoníku definovány trestné činy teroristický útok (§ 311) a teror (§ 312), včetně jejich trestních sazeb. V případě spáchání trestného činu teroristického útoku hrozí pachateli odnětí svobody na pět až patnáct let a v případě trestného činu teroru, může být pachatel potrestán odnětím svobody na patnáct až dvacet let. V obou případech však může soud udělit pachatelům až výjimečný trest. U trestných činů jako jsou loupež, vydírání, krádež, zpronevěra, neoprávněné užívání cizí věci, podvod, pojistný podvod, úvěrový podvod nebo dotační podvod, které jsou spáchány s úmyslem umožnit nebo usnadnit spáchání trestného činu teroristického útoku nebo teroru, je tato skutečnost u soudu považována za přitěžující okolnost. Pokud se trestného činu teroristického útoku, teroru, případně jiného trestného činu s úmyslem usnadnit nebo umožnit spáchání těchto trestných činů dopustí občan ČR, bude jeho čin u soudu klasifikován jako vlastizrada. V tomto případě pak dotyčnému hrozí odnětí svobody na patnáct až dvacet let případně i výjimečný trest. [5]

Zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu zpracovává příslušné předpisy Evropských společenství, zároveň navazuje na přímo použitelné předpisy Evropských společenství a upravuje některá opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu a některá práva a povinnosti fyzických a právnických osob při uplatňování opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu. Účelem tohoto zákona je zabránění zneužívání finančního systému k legalizaci výnosů z trestné činnosti a k financování terorismu a vytvoření podmínek pro odhalování takového jednání. Důležitou novelou tohoto zákona je zákon č. 166/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů, jehož hlavním je posílit nezávislost Finančního analytického útvaru na Ministerstvu financí ČR. [6]

Nařízením vlády č. 210/2008 Sb., k provedení zvláštních opatření k boji proti terorismu se zapracovává společný postoj Rady 2001/931/SZBP ze dne 27. prosince 2001 o použití zvláštních opatření k boji proti terorismu, v platném znění, za účelem udržení nebo obnovení mezinárodního míru a bezpečnosti, ochrany základních lidských práv a boje proti terorismu. Dále toto nařízení zakazuje poskytovat některé zboží, služby a činnosti, které jsou stanovené v zákonu č. 69/2006 Sb., o provádění mezinárodních sankcí. [7]

3 BEZPEČNOSTNÍ SYSTÉM ČESKÉ REPUBLIKY

Česká republika se snaží vytvořit a rozvíjet komplexní a hierarchicky uspořádaný bezpečnostní systém, jehož účelem je zajištění bezpečnostních zájmů ČR. Obecně tedy můžeme říct, že bezpečnostní systém je institucionální nástroj, který slouží pro tvoření a realizování bezpečnostní politiky.

Bezpečnostní systém je tvořen prvky moci výkonné, zákonodárné a soudní, dále pak prvky samosprávy, právníckými a fyzickými osobami, které jsou odpovědné za zajištění bezpečnosti státu. [8, 9]

3.1 BEZPEČNOSTNÍ PROSTŘEDÍ ČESKÉ REPUBLIKY

Bezpečnostní prostředí je pojem, který zahrnuje jak přírodní, tak i společenskou stránku a zabývá se potencionálními hrozbami a zranitelnostmi zkoumaného prostředí.

Bezpečnostní prostředí zásadně ovlivňuje bezpečnost státu a můžeme ho rozdělit na dva základní typy a to na vnější bezpečnostní prostředí a vnitřní bezpečnostní prostředí. Vnější bezpečnostním prostředím se rozumí prostor, který se nachází vně státních hranic ČR a kde se střetávají a realizují zájmy aktérů mezinárodních vztahů se zájmy ČR. Ve vnějším bezpečnostním prostředí se dále odehrávají procesy, které mohou zásadně ovlivnit bezpečnostní úroveň našeho státu. Události, které se odehrávají v prostoru mimo území ČR, se pak ať už přímo nebo nepřímo promítají do prostoru na území ČR. Vnitřním bezpečnostním prostředím pak rozumíme prostor, který je geograficky vymezený územím ČR. Toto prostředí má konkrétní přírodní a společenské podmínky. Působením na tyto podmínky můžeme dosáhnout výrazného snížení rizik nebo zabránit vzniku událostí, které mohou mít negativní dopad na bezpečnost našeho státu nebo společnost a to včetně odstranění následků, které vzniknou v případě uskutečnění některé nežádoucí události. [10]

3.2 BEZPEČNOSTNÍ HROZBY ČESKÉ REPUBLIKY

Podle Jana Eichlera „pojem bezpečnostní hrozba označuje projevy, gesta, opatření nebo činy, kterými se vyjadřuje vůle způsobit někomu menší, větší nebo dokonce nenahraditelné škody“. [11] Hrozba je jev, který má objektivní charakter a působí nezávisle na zájmech ohroženého. Každá hrozba vzbuzuje jisté obavy nebo dokonce strach v těch, kdo jsou té hrozbě vystaveni a koho tato hrozba ohrožuje. Subjekt, který je dané hrozbě vystaven,

může přijmout některá preventivní opatření a postupovat tak aby ohrožení danou hrozbou snížil nebo zcela odstranil Hrozbu je však možné také umocnit nebo nechtěně vyvolat.

Bezpečnostní hrozby, které ohrožují ČR, jsou uvedeny v Bezpečnostní strategii. S vývojem bezpečnostního prostředí ČR se také vyvíjely a měnily hrozby, kterým je nebo byla ČR vystavena. V poslední verzi Bezpečnostní strategie z roku 2015 jsou pro ČR uvedeny následující bezpečnostní hrozby:

1. Oslabování mechanismu kooperativní bezpečnosti i politických a mezinárodně-právních závazků v oblasti bezpečnosti.
2. Nestabilita a regionální konflikty v euroatlantickém prostoru a jeho okolí.
3. Terorismus.
4. Šíření zbraní hromadného ničení a jejich nosičů.
5. Kybernetické útoky.
6. Negativní aspekty mezinárodní migrace.
7. Extremismus a nárůst interetnického a sociálního napětí.
8. Organizovaný zločin, zejména závažná hospodářská a finanční kriminalita, korupce, obchodování s lidmi a drogová kriminalita.
9. Ohrožení funkčnosti kritické infrastruktury.
10. Přerušení dodávek strategických surovin nebo energie.
11. Pohromy přírodního a antropogenního původu a jiné mimořádné události. [11, 12]

3.3 ZÁSADNÍ STRATEGICKÉ BEZPEČNOSTNÍ DOKUMENTY ČESKÉ REPUBLIKY

3.3.1 Strategie Evropské unie pro boj proti terorismu

Strategie Evropské unie pro boj proti terorismu byla schválena v roce 2005 radou EU a jejím hlavním cílem je upozornit na stále rostoucí hrozbu terorismu a nabádat členské státy EU ke vzájemné spolupráci v boji proti terorismu na globální úrovni.

Obsah strategie je rozdělen do čtyř hlavních pilířů činností:

1. Předcházet.
2. Chránit.
3. Pronásledovat.
4. Reagovat.

Pod činností předcházet se rozumí identifikace a řešení faktorů, které mohou přispívat k radikalizaci a procesům, které umožňují teroristickým organizacím získávat osoby pro páchaní teroristických činů. Z tohoto důvodu byla radou EU přijata strategie EU pro boj proti radikalizaci a náboru teroristů. V této souvislosti přijali ministři spravedlnosti a vnitra v prosinci roku 2014 řadu pokynů, která zahrnují několik opatření, jež mají být prováděna EU a jejími členskými státy.

Činnost chránit, kterou se zabývá druhý pilíř strategie, je zaměřena na ochranu občanů a infrastruktury a snižování zranitelnosti proti teroristickým útokům. Mimo to dále zahrnuje ochranu vnějších hranic a strategických cílů, lepší zabezpečení dopravy a opatření ke snižování zranitelnosti kritické infrastruktury.

Pronásledováním se rozumí snaha o zabránění a maření plánování a organizování teroristických akcí, dopadení teroristů a jejich následné předvedení před soud. Aby toho však mohlo být dosaženo, nabádá EU členské státy ke vzájemné spolupráci v boji proti terorismu a ke sdílení informací mezi policejními a justičními orgány a to především prostřednictvím Europolu a Eurojustu. Mimo to se však tento pilíř také zabývá dotováním terorismu a hledáním řešení, jak teroristické organizace o tyto prostředky připravit.

Činností reagovat se zabývá čtvrtý, poslední pilíř strategie. Reagováním se myslí represe, tedy zvládání a minimalizování následku po již uskutečněných teroristických útocích. Mezi priority v této oblasti patří např. vypracování koordinačních opatření EU pro případ krize, revize mechanismů civilní ochrany, rozvoj hodnocení rizik nebo sdílení postupů, které se osvědčily v oblasti poskytování pomoci obětem teroristických činů. [13]

3.3.2 Bezpečnostní strategie ČR

Bezpečnostní strategie ČR představuje základní vládní dokument bezpečnostní politiky ČR, na který poté navazují další strategie a koncepce. Bezpečnostní strategii ČR zpracovává Parlament ČR ve spolupráci s Kanceláří prezidenta republiky a dalšími státními i nestátními sférami. Hlavním cílem tohoto dokumentu je hledat nadstranické přístupy k otázkám bezpečnosti.

Vůbec první Bezpečnostní strategie ČR vznikla 17. února 1999, kdy strategie sloužila jako nástroj informovanosti, jejíž hlavním cílem bylo informovat veřejnost. V této verzi dokumentu také poprvé dochází k odlišení pojmů hrozby a rizika, které do té doby byly často zaměňovány. V roce 2001 byla Bezpečnostní strategie poprvé aktualizována. Tato aktualizovaná verze dokumentu se zaměřuje především na oblasti zahraniční, obranné, hospodářské politiky a politiky vnitřní bezpečnosti. Roku 2003 byla Bezpečnostní strategie opět aktualizována a oproti předešlým verzím je zde znatelný kvalitativní rozdíl, lze zde vidět značný podíl akademické sféry. V této verzi strategie jsou také nově zmíněny globální klimatické změny v kategorii bezpečnostních hrozeb. Největší důraz však klade strategie na komunikaci a to především mezi představiteli státu, samosprávou a občany. Další aktualizace Bezpečnostní strategie proběhla v roce 2011. Tato verze dokumentu se zaměřuje na změny bezpečnostního prostředí, které proběhly od aktualizace Bezpečnostní strategie v roce 2003. Nově se také strategie zabývá hrozbami v euroatlantickém prostoru a mezi nejzávažnější hrozby řadí právě terorismus, který je v bezpečnostních hrozbách ČR uveden na prvním místě. Poslední aktualizace Bezpečnostní strategie, ke které došlo v roce 2015, navazuje na strategii z roku 2011 a stejně jako předešlé strategie se snaží reagovat na změny bezpečnostního prostředí, které proběhly od poslední aktualizace dokumentu. Dokument klade také poměrně velký důraz na spojeneckých závazků ČR a dále vyzdvihuje hrozby a rizika, které se týkají oslabování systému evropské bezpečnosti, kybernetické bezpečnosti ale také nové aspekty terorismu. V současné verzi strategie dále již není terorismus uveden na prvním místě v bezpečnostních hrozbách ČR, ale posunul se na místo třetí. Na druhém místě je mezi bezpečnostními hrozbami ČR uvedena „nestabilita a regionální konflikty v euroatlantickém prostoru a jeho okolí“ a první místo nově náleží „oslabování mechanismu kooperativní bezpečnosti i politických a mezinárodně- právních závazků v oblasti bezpečnosti“.

Současná verze Bezpečnostní strategie je rozdělena do čtyř částí (kromě úvodu)

1. **Východiska bezpečnostní politiky ČR** – v této části jsou zformulovány principy, na kterých byla bezpečnostní politika ČR založena a mimo jiné jsou zde obsaženy přístupy, nástroje a opatření k zajištění bezpečnosti, obrany a ochrany občanů a státu, úkoly vlády ČR a orgánů všech územních samosprávných celků a základní východiska pro zajištění obrany a bezpečnosti ČR.
2. **Bezpečnostní zájmy ČR** - tato část definuje jednotlivé bezpečnostní zájmy ČR, které jsou zde rozděleny podle stupně důležitosti do tří skupin:

- **Životní zájmy** – životními zájmy se rozumí např. zajištění suverenity a územní celistvosti státu nebo také zachování politické nezávislosti ČR a dodržování a ochrana základních lidských práv a svobod.
 - **Strategické zájmy České republiky** – mezi strategické zájmy ČR patří zejména zajištění ekonomické, energetické, surovinové a potravinové bezpečnosti a to včetně adekvátní úrovně strategických rezerv, zajištění vnitřní bezpečnosti, a ochrany obyvatelstva, účinná prevence a potlačování bezpečnostních hrozeb, které ohrožují ČR nebo její spojence. Do strategických zájmu ČR však dále spadá např. podpora mezinárodní stability, rozvoj regionální spolupráce, posilování soudržnosti a efektivnosti NATO a EU včetně zachování funkčních a věrohodných transatlantických vazeb. Naplňování strategických zájmů napomáhá k ochraně životních zájmů.
 - **Další významné zájmy České republiky** – jejich naplňování napomáhá k zajišťování strategických zájmů a k ochraně životních zájmů, patří sem např. snižování kriminality, vědeckotechnický rozvoj nebo ochrana životního prostředí.
3. **Bezpečnostní prostředí ČR** - v kapitole která pojednává o bezpečnostním prostředí ČR jsou zjišťovány trendy, hrozby ale i rizika, která z nich vyplývají a definují prostředí, ve kterém ČR ochraňuje a prosazuje své zájmy.
 4. **Strategie prosazování bezpečnostních zájmů České republiky** – obsahem této části je stručný popis bezpečnostního systému ČR a jsou zde také vymezeny přístupy k ochraně bezpečnostních zájmů ČR. [14, 15, 16, 17, 18, 19]

3.3.3 Národní akční plán boje proti terorismu

Národní akční plán (dále jen NAP) boje proti terorismu byl navržen jako dokument obecné povahy, který je určen pro celou škálu veřejnosti ČR a který zahrnuje opatření, jejichž účelem je zefektivnit připravenost země na možnost teroristického útoku vedeného proti zájmům této země ať už doma nebo ve světě. V NAP boje proti terorismu jsou obsaženy kroky, které mají zajistit bezpečnost kritické infrastruktury, civilního letectví ale také zkvalitnit fungování integrovaného záchranného systému. Znění NAP boje proti terorismu je každoročně aktualizováno přijetím usnesení vlády ČR.

NAP je plně v souladu s aktuální Bezpečnostní strategií ČR a jeho hlavním cílem je obeznámit čtenáře se základními principy boje proti terorismu na území ČR, přiblížit jednotlivé oblasti, které s bojem proti terorismu souvisí ale, také i poukázat na slabé stránky a nedostatky současného bezpečnostního systému ČR v této oblasti.

Obsah NAP se zaměřuje na pět stěžejních oblastí:

1. Spolupráci zainteresovaných subjektů, v boji proti terorismu.
2. Ochranu obyvatelstva a dalších potenciálních cílů.
3. Bezpečnostní výzkum a komunikace s veřejností.
4. Prevenci radikalizace a rekrutování do teroristických skupin.
5. Nezbytný vhled do legislativního ukotvení problematiky boje proti terorismu.

Těchto pět oblastí tak tvoří kompaktní celek, jehož účelem je vystihnout danou problematiku ze všech úhlů pohledu. [20]

3.4 PROTITERORISTICKÁ POLITIKA ČESKÉ REPUBLIKY

3.4.1 Protiteroristická politika

Pro začátek by asi bylo vhodné si ujasnit, co to protiteroristická politika čili tzv. protiterorismus vlastně je. Jak již z názvu vyplývá, jedná se akce zaměřené proti terorismu, které zahrnují veškerá preventivní a represivní opatření v případě teroristických útoků, ale i militární akce zaměřené proti teroristickým skupinám.

Obecně tedy můžeme říct, že protiterorismus je soubor opatření a aktivit, jejichž cílem je prevence, potlačení a odstranění následku teroristických útoků.

S množstvím teroristických akcí, kterých ve světě stále přibývalo, byly státy, které se staly cílem těchto akcí nebo státy, které se cítily tímto jevem ohroženy, nuceny reagovat. Tyto reakce jednotlivých států, jenž se pokoušeli o vyřešení tohoto problému pouze vnitrostátně, se však brzy ukázaly jako bezvýsledné a neúčinné. Z tohoto důvodu bylo nutné vytvořit zásady jednotné globální antiteroristické politiky, které byly přijaty ve většině demokratických států. Tyto zásady mimo jiné odsuzují používání teroristických metod a deklarují mezistátní kooperaci v boji proti terorismu.

Jako první se o vytvoření jednotné globální protiteroristické politiky snažily USA, ke kterým se postupně přidávaly další země, a které s nimi dnes v této oblasti kooperují. Jeden z hlavních cílů této politiky představoval zmírnit a potlačit příčiny, které podněcovaly

k teroristickým činům. Tento cíl byl však velmi obtížně řešitelný a taky časově velmi náročný. Naplnit tento cíl se však může povést pouze částečně, jelikož je sice možné projevy terorismu omezit, v určité míře ho kontrolovat nebo zmírnit jeho důsledky ale nikoliv ho úplně odstranit. [3]

Jednu z nejvýznamnějších zbraní v boji proti terorismu představuje legislativní systém. Legislativní systém je však bohužel internacionální záležitost, tudíž se chápání a podstata práv v jednotlivých zemích liší. Díky tomu není možné vytvořit jednoznačnou definici terorismu, která by byla bezvýhradně přijatelná pro všechny státy. Z této skutečnosti vyplývají i odlišné přístupy pro řešení konkrétních případů teroristických akcí, díky kterým vznikají těžko řešitelné problémy v případě mezistátních jednání. Protiteroristická politika je v každé zemi postavena na základě dvou základních právních zdrojů a to na vnitrostátním a mezinárodním právu.

Asi nejvýznamnější složku protiteroristické politiky představují zpravodajská opatření. Účelem těchto opatření je zajistit dva základní typy informací:

1. Včasné údaje o plánovaných cílech teroristických útoků.
2. Sběr informací týkajících se organizační struktury teroristických organizací, o jejich podporovatelích, plánech, taktice, prostředcích, úkrytech apod.

Jelikož terorismus jako takový nemá žádné vymezené teritoriální hranice, je velmi důležitá vzájemná spolupráce zpravodajských služeb jednotlivých států. První příjemce zpravodajských informací představují odpovědní političtí činitelé, jejichž úkolem je zajistit kooperaci všech orgánů a institucí, které se podílejí na potírání terorismu. Pro informace pořízené tajnými službami je primárním požadavkem přijímání takových opatření, aby se zamezilo prozrazení jejich zdrojů.

Další významné nástroje státní protiteroristické politiky mimo legislativní systém a zpravodajskou službu představují zejména:

- policejní operace, které zahrnují osvobozování rukojmí, zadržování teroristů nebo také zneškodňování a likvidaci náloží,
- vojenské operace zajišťující ochranu před teroristy nebo likvidaci teroristů, včetně útoků na státy, které terorismus podporují,
- různá technická nebo jiná preventivní opatření, která přispívají k likvidaci terorismu,

- politická činnost, která spočívá v odstraňování příčin terorismu nebo v diplomacii a politickém vyjednávání,
- civilní ochrana zahrnující odstraňování následků teroristických útoků nebo lékařskou a humanitární pomoc obětem útoků.

„Formálním výsledkem protiteroristické politiky je více či méně systémová existence protiteroristických složek a protiteroristické koncepce i zákony (případně mezinárodní smlouvy)”. [21] Na základě toho pak dochází k realizaci buď preventivních (uskutečňovány při včasném odhalení před provedením teroristického útoku) nebo následných (prováděny až po uskutečněných teroristických útocích) zásahů proti teroristům. [3, 21]

3.4.2 Protiteroristická politika v České republice

Po roce 1989 začalo v Československu vznikat zcela nové bezpečnostněpolitické prostředí. Na tyto změny mělo bezpochyby obrovský vliv také osamostatnění se a vznik samostatné České republiky. Nově vznikající bezpečnostní prostředí významně ovlivnil také vstup do organizace Severoatlantické smlouvy a do Evropské unie ale také to, že Česká republika již byla členem několika dalších mezinárodních bezpečnostně-politických organizací.

Jednou z nejvýznamnějších událostí ovlivňující vývoj našeho bezpečnostního prostředí byly již zmiňované události 11. září 2001, po kterém se ČR významně podílela na boji proti terorismu. „Protiteroristická politika ČR se přizpůsobovala jak výše zmíněné celkové internacionalizaci a europeizaci, tak i reálným trendům v různých variantách doma i v cizině anebo událostem, které byly z hlediska terorismu rizikové“. [21]

Výhodou bylo, že Československá protiteroristická politika mohla po roce 1989 využít již existujícího státního aparátu a bezpečnostních složek z předchozího režimu, třebaže je bylo nutné zásadním způsobem zrekonstruovat.

Vývoj české protiteroristické politiky po roku 1989 můžeme rozdělit do tří fází, které úzce souvisejí s vývojem české bezpečnostní politiky obecně.

První fází je tzv. odstranění komunistického dědictví v oblasti pomoci terorismu. Jedná se o období po roce 1989 do roku 1991. V tomto období docházelo k odstraňování nevýraznějších pozůstatků státního aparátu nedemokratického státu, k přehodnocení hodnot zahraniční politiky a navázání spojení s Izraelem, k zásadním úpravám v legislativě (terror je již v trestním zákoně posuzován jako trestný čin), dále pak také došlo k odchodu okupačních sovětských vojsk a rozpuštění Varšavské smlouvy.

Druhou fází je tzv. budování základů protiteroristické politiky. Především se jedná o období od konce roku 1991 až po rok 2000 a 2001. „V této fázi byla ustálena institucionální struktura boje proti terorismu v oblasti vnitřní bezpečnosti, včetně vzniku specializovaných policejních a zpravodajských složek“. [21] Jednou z nejvýznamnějších událostí v tomto období ale i obecně v boji proti terorismu byl vstup ČR do Severoatlantické aliance (dále jen NATO) o kterém bylo rozhodnuto v červenci roku 1997 a dále pak vstup do Evropské unie. Mimo to byly také připraveny některé bezpečnostně-politické dokumenty, jejichž schválení bylo pro boj s terorismem zásadní. Jednalo se o některé mezinárodní smlouvy týkající se terorismu, o ústavní zákon č. 110/1998 Sb. o bezpečnosti České republiky a přijetí vůbec první verze Bezpečnostní strategie České republiky (17. února 1999).

Třetí fází je tzv. fáze internacionalizace a europeizace protiteroristické politiky. Tato fáze začíná přibližně v letech 2000 – 2001 a přetrvává i v současnosti. Protiteroristická politika ČR je úzce provázaná s úsilím mezinárodních organizací o potlačení terorismu a propojila se s úsilím NATO a EU. Nadále tedy pokračovala a vzrůstala aktivita policie a zpravodajských složek proti terorismu a specializace v protiteroristické politice se značně projevila také na Armádě ČR. Mezinárodní a zejména evropské normy do jisté míry ovlivnily podobu některých českých zákonů a o boj s terorismem se začala výrazně zajímat jak média, tak i veřejnost.

V oblasti politiky ČR boj proti terorismu spadá zejména do kompetencí ministerstva vnitra (kde se jím především zabývá Odbor bezpečnostní politiky), justice a zahraničních věcí. Pod ministerstvo vnitra spadá také policie ČR a její hlavní protiteroristický útvar pro odhalování organizovaného zločinu. Policie ČR má vlastní specializovanou jednotku tzv. URNA (Útvar rychlého nasazení), která je určena pro zásahy proti teroristům nebo jiné podobné akce. Důležitou úlohu v oblasti protiteroristické politiky ČR má i parlament, který zajišťuje legislativní základy protiteroristické politiky a má i řadu kontrolních pravomocí.

Hlavní výkonnou pravomoc v oblasti protiteroristické politiky ČR má však vláda a prezident, jakožto vrchní velitel ozbrojených sil. [21]

4 HISTORIE TERORISMU

Násilí bylo používáno jako nástroj k prosazování určitých cílů již od počátku lidské existence. Společně s vývojem lidské společnosti a technologií se však také vyvíjely jeho formy a metody. Zatímco na počátku dvacátého století mohl teroristický útok ohrozit pouze omezené oblasti a úzký okruh lidí, dnes již může způsobit politický nebo ekonomický otřes v globálním měřítku a může vést k nekontrolovanému vývoji událostí.

Nárůst či pokles terorismu je přímo úměrný politickému, společenskému a ekonomickému napětí, tudíž s nárůstem tohoto napětí narůstá i počet teroristických aktivit a naopak s růstem společenské stability klesá. Zmínky o teroristických činech můžeme nalézt již ve starých egyptských hieroglyfických textech, Bibli nebo Homérově Odyssee.

S aktem likvidace různých politiků, politických odpůrců a jiných „nepohodlných lidí“ se v historii můžeme setkat velmi často a to i v dějinách našeho národa. I když bylo násilí v dobách míru považováno za nemorální prostředek k dosažení politických či jiných cílů, nezabránil tento fakt jeho využívání.

O tzv. moderním terorismu začínáme mluvit od poloviny minulého století, spolu s rozkvětem anarchismu. V této době docházelo k různým státním převratům, jejichž cílem bylo převzít vládu nad vlastními, geograficky danými územími. Pro toto období je také charakteristický individuální terorismus někdy také přezdívaný „ruský“, který se vyznačuje politickými atentáty, jejichž prostřednictvím se jednotlivci nebo skupiny snaží o změnu režimu. Cílem těchto atentátů byly např. ruský car Alexandr II, francouzský prezident Marie François Sadi Carnot, rakouská císařovna Alžběta Bavorská, italský král Umberto I, americký prezident William McKinley nebo asi nejznámější František Ferdinand d'Este v roce 1914, jehož zavraždění se stalo záminkou pro rozpoutání 1. světové války. Ne však každý atentát odpovídal původnímu vymezení terorismu, tudíž některé z uvedených atentátů nemůžeme označit jako teroristické útoky.

Dalším významným obdobím, ve kterém terorismus zaznamenal masivní nárůst, byla doba po 2. světové válce tzv. „období studené války“. Důvodem tohoto nárůstu byla především dekolonizace, národněosvobozenecké boje na Středním východě, v Africe a Jižní Americe ale také obavy z možnosti vzniku třetího globálního konfliktu. Jako hlavní motivace se považuje úsilí o Marxistickou orientaci. Situace se poměrně uklidnila až po pádu Berlínské zdi, rozpadu SSSR a zánikem Varšavské smlouvy. Přestože již nevznikaly problémy mezi mocenskými bloky, hlavní aktéry této doby představovala vnitřní území obou bloků.

V následujících letech je jasně patrný posun v teroristických činech, jelikož povstalci přestali bojovat pouze za cíle jako je území, svrchovanost nebo nezávislost, ale začali věnovat pozornost i jiným cílům, při kterých bylo zcela nepodstatné, že jsou útoky zaměřeny proti civilnímu obyvatelstvu. Na počátku 70. let si lze všimnout nárůstů útoků na diplomatické mise, jejichž primárním cílem bylo získání mediální publicity. Co se tohoto cíle týče, asi nejúspěšnějším teroristickým útokem v tomto ohledu představoval únos izraelských atletů na OH v Mnichově v roce 1972. Tento konflikt měl za následek 15 mrtvých osob. Po dokončení záchranných akcí začali vznikat státní organizace pro boj s terorismem a odhalování organizovaného zločinu.

V 80. letech minulého století přichází nový myšlenkový směr a to islámský fundamentalismus. Fundamentalismus je ideologie založená na návratu k počátkům a tradicím, nebo alespoň k tradičnímu výkladu víry, která bývá nejčastěji spojována s náboženstvím. Fundamentalisté jsou naprosto přesvědčeni o své pravdě a netolerují jiné názory. Islámský fundamentalismus má své kořeny v Egyptě, kde vznikl jako odezva na příchod nových technologií ze západního světa. Velký podíl na příchod islámského fundamentalismu v 80. letech měla íránská revoluce, kdy se k moci dostal Ajatolláh Rúholláh Chomejní. Chomejní zavedl přísný náboženský řád a vedl ostrý boj proti tzv. „velkému satanovi“ USA.

V 90. letech se výrazně změnil směr, kterým se terorismus doposud ubíral. Ideologický terorismus nahradil terorismus náboženský a nacionalistický a začátkem devadesátých let se objevila i nová metoda mezinárodního terorismu. Jednalo se o sebevražedné útoky jednotlivců. Tímto sebeobětováním si podle Islámu zajistí muslim místo v ráji v posmrtném životě. První informace o sebevražedných útocích přišli roku 1982, krátce po vpádu izraelských vojsk do Libanonu. Cílem těchto útoků bylo izraelské velvyslanectví a vojenské objekty, do nichž útočníci najížděli auty naplněnými výbušninami. Vedle sebevražedných útoků byl na vzestupu také CBRN terorismus a hrozba použití ZHN. Tuto skutečnost potvrzuje útok 20. března 1995, kdy byla v Tokijském metru rozptýlena bojová chemická látka (BCHL) sarin. Tento útok si vyžádal 15 mrtvých a více jak 5000 raněných. Tímto se potvrdily obavy bezpečnostních a vojenských odborníků o terorismu, o kterém se do této doby mluvilo pouze hypoteticky. Tímto kvalitativním zlomem v oblasti terorismu vznikl nový typ terorismu tzv. „superterorismus“.

Na přelomu 20. a 21. století byl vyhlášen ozbrojený boj mezinárodnímu terorismu, a to na globální úrovni. Největší a poslední velký útok se uskutečnil 11. září 2001 v USA, kdy

byla arabskými teroristy odcizena čtyři dopravní letadla, která byla poté použita k teroristickým útokům. Dvě letadel narazila do Světového obchodního centra, které se poté zřítilo, třetí letadlo narazilo do budovy Pentagonu a poslední stroj se zřítil v Pensylvánii. Tento útok si vyžádal historicky největší počet obětí, celkem měl za následek 2 996 mrtvých včetně 19 mrtvých únosců a nespočet zraněných. Obrovský počet mrtvých a zraněných však byl pouhým sekundárním cílem teroristů, primárním cílem bylo vyvolat strach, paniku a ukázat celému světu svou moc a čeho jsou schopni. Přesně to se jim také podařilo a to nejen v USA, ale i v globálním měřítku. Od této chvíle se stal terorismus číslem jedna v žebříčku globálních hrozeb. [3, 22, 23, 24, 25, 26]

5 TYPOLOGIE TERORISMU

V rámci typologie terorismu často dochází ke slučování kritérií motivace, rozsahu a způsobů provádění akcí teroristů. Nejprve bych rád zmínil typologii založenou na motivaci teroristů. Motivace obecně představuje příčiny cíleného chování, jehož účelem je dosáhnout určitých cílů nebo uspokojit jisté potřeby. Motivy individuálního i skupinového terorismu spočívají zejména v těchto oblastech:

- ekonomické,
- sociální,
- rasové,
- etnické,
- národnostní,
- politické,
- náboženské,
- ekologické,
- patologické.

Hlavní cíl **ekonomicky motivovaného terorismu** představuje zisk, pro tento účel se často využívají únosy, kdy poté únosci požadují vysoké výkupné za propuštění unesených osob. Takto motivovaný terorismus bývá zpravidla propojený s organizovaným zločinem a to zejména v obchodu s drogami a nelegálním obchodem se zbraněmi. Díky tomu tak disponuje velkými objemy finančních prostředků, které se často rovnají hrubému domácímu produktu (dále jen HDP) malých nebo chudých států. Pro své značné finanční prostředky často bývá využíván i pro jiné druhy teroristických činností.

Sociálně motivovaný terorismus je v současné době důsledkem toho, že se čím dál tím více prohlubuje standard mezi bohatými (severozápadními zeměmi) zeměmi a chudými zeměmi tzv. třetího světa. To zapříčiňuje běžnou ale i závažnou kriminální činnost, která společně s bídou, hladem, nezaměstnaností či negramotností může vyústit až v revoluční boje nebo občanské války, přesahující charakter terorismu. Zmiňované problémy spolu s etnickými, rasovými a národnostními problémy se tak mohou stát příčinou pro vstup nových členů do některých teroristických skupin.

Rasově motivovaný terorismus vždy představoval násilí majority proti minoritě ale také i násilí minoritních ras vůči dominující a vládnoucí rase. K prvním případům si z historie

můžeme například připomenout antisemitismus a asi jeho hlavního představitele teroristickou skupinu Ku-klux-klan (KKK) která fungovala převážně v USA v období občanské války a jejím cílem bylo prosazování nadvlády bílých a rasová segregace. K opačnému případu můžeme například zmínit radikálně levicovou černošskou organizaci The Black Panther Party (strana černých panterů), která působila v USA od poloviny 60. do 70. let 20. století.

Hlavní příčinou **etnicky motivovaného terorismu** je xenofobie a historicky zakořeněná intolerance vůči cizojazyčným a často nepřizpůsobivým etnikům. Tato etnika často nedodržují a nerespektují všeobecně uznávané normy chování majoritní strany. To může zapříčinit radikální kroky podnikané majoritní stranou vůči danému etniku a to například právě formou teroristických útoků.

Národnostně motivovaný terorismus vzniká převážně z důvodu v minulosti vybudovaných tzv. národních států, které usilují o vytvoření národnostně homogenní společnosti a postupné asimilování etnik a národnostních menšin. Dalším důvodem bývají dřívější mnohonárodní a federální státy, po jejichž rozpadu docházelo a stále dochází k řadě konfliktů, které bývají často iniciované a především ovlivňované politickými, ekonomickými a mocenskými zájmy a ambicemi.

Terorismus s ekologickými motivy, můžeme nazývat ekoterorismus nebo také environmentální terorismus. Jak již vyplývá z názvu, jedná se o násilné aktivity v ekologickém směru, které spočívají v hrubém a úmyslném poškozování přírody nebo naopak směřují k její ochraně. To zahrnuje například razantní a často nezákonné prosazování různých ekologických teorií představiteli nestátních a neparlamentních iniciativ, násilné napadání a činy ekologických aktivistů, sabotáže stavební techniky, přerušování železniční tratě určené k převozu uhlí do elektráren nebo útoky na oznámené transporty vyhořelého jaderného paliva do jeho uložistiště v Německu. Za těmito motivy stojí velmi často zájmy nadnárodních energetických a průmyslových společností.

Terorismus s náboženskými motivy, představuje jeden z nejstarších typů terorismu, jelikož již od počátku náboženství panovala nesmiřitelnost mezi nimi, dokonce i mezi jejich odnožemi (např. katolíci x protestanti) a to i přestože všechna současná monoteistická náboženství hlásají lásku k bližnímu svému. Vedle tradiční rivality mezi jednotlivými vírami, jejichž členy čítají stamiliony věřících, přistupují v současnosti stále častěji různé sekty s minimální „členskou základnou“ se skromným počtem sympatizantů,

jejichž fanatismus může vest až k páchání teroristických činů. Z globálního hlediska představuje v současné době největší hrozbu militantní islámský fundamentalismus, jehož centrum je na Blízkém a Středním východě a v severní Africe. Ten vznikl na základě hlubokých politických, ekonomických a společenských změn, a právě tyto změny vedly ke zrození myšlenek o vytvoření jednotného muslimského světa na základě božího práva šaría. Pro dosažení tohoto cíle se muslimští fundamentalisté nezdrahají použít ani ty nejdrastičtější metody jako je např. masový sebevražedný terorismus. Jako cíle pro své teroristické útoky si nejčastěji volí muslimské státy, ve kterých vládne umírněný panovník a kde stále platí „světské“ zákony ale i celý tzv. „Západní svět“, kde počet teroristických útoků od počátku tohoto století stále narůstá.

Politicky motivovaný terorismus je všeobecně nejčastější. Členové většiny teroristických skupin pocházejí z řad pravicových či levicových extremistů, jejichž názory jsou ovlivňovány politickými, ideologickými ale i náboženskými motivy (např. fundamentalismus). S ultralevicovým terorismem jsme se mohli například setkat v sedmdesátých a osmdesátých letech minulého století v Německu nebo Itálii. Jeho cílem byli představitelé průmyslového a bankovního establishmentu jako hlavní představitelé a tvůrci konzumního kapitalizmu. K opačně orientované ideologii ultrapravicovému terorismu můžeme jmenovat například afghánský Talibán nebo již zmiňovaný muslimský fundamentalismus. Přestože každá z uvedených ideologií jde opačným směrem, motivaci mají stejnou a to rasovou, národnostní, náboženskou nebo sociální nenávisť.

Terorismus s patologickými motivy se nazývá patologický nebo také psychotický terorismus. Psychotický terorismus je individuální druh terorismu, jelikož jeho cílem není prosazení jakéhokoliv požadavku ale pouze uspokojení duševně nemocného člověka, který tak činí z důvodu upoutání pozornosti, vyvolání hrůzy a pro své vlastní potěšení. [1, 3, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33]

6 FORMY TERORISMU

Z dlouhodobého hlediska byl zaznamenán celkový pokles počtu teroristických útoků, zároveň se však zvýšil celkový počet obětí a rozsah hmotných škod, které byly při těchto útocích způsobeny. Tento růst je často spojován se vzrůstajícím počtem forem (prostředků), které byly pro realizaci teroristického činu využity. Pro usnadnění klasifikace využívaných forem je možné je rozdělit do dvou skupin:

- letální formy,
- neletální formy.

6.1 LETÁLNÍ FORMY TERORISMU

Letální tedy smrtící formy terorismu využívají pro realizaci násilí základních prostředků tzv. donucovacích prostředků. Letální formy terorismu můžeme rozdělit do dvou podskupin, podle použitých prostředků na:

- konvenční terorismus,
- nekonvenční terorismus.

Konvenční (klasické) formy terorismu zahrnují zejména použití:

- sečných a bodných zbraní,
- střelných zbraní,
- hořlavých látek,
- výbušných zbraní.

Tyto prostředky byly použity téměř u všech útoků, které byly provedeny v průběhu dvacátého století. Konvenční terorismus byl na vrcholu v roce 1988, ve kterém celkový počet činil 666 teroristických útoků, od této doby však zaznamenaly konvenční formy terorismu rapidní ústup a byly nahrazeny nekonvenčními formami terorismu, které se stávaly čím dál tím častější.

Nekonvenční formy terorismu zahrnují zejména zneužití ZHN a to jak v úplné tak, i částečně pozměněné podobě. Prvním zástupcem této podskupiny jsou chemické zbraně. Riziko jejich zneužití je v současnosti velmi vysoké a to hlavně z důvodu jednoduché výroby, jelikož většinu materiálů potřebných k výrobě lze sehnat i v běžných obchodech. Zneužity bývají látky dusivé, dráždivé, všeobecně jedovaté, nervově paralytické, zpuchýřující či psychoaktivní.

Druhým zástupcem jsou biologické zbraně, které rovněž představují velmi závažnou hrozbu a to hlavně kvůli velmi nízkým nákladům potřebným na výrobu.

Co se týče zneužití jaderných zbraní pro teroristické účely, tak tato otázka je velmi diskutovanou již od druhé poloviny 70. let. Pro vysoké náklady potřebné na její výrobu, náročnost výroby a její údržbu však není pro teroristické účely příliš vhodná. Z těchto důvodů, pro tyto účely představují chemické a biologické zbraně mnohem lepší volbu.

Něco jiného jsou však zbraně radiologické, často také označované jako „špinavá bomba“. Špinavá bomba se od jaderných zbraní značně technologicky liší. Její účinek spočívá v disperzi radioaktivního materiálu v určité oblasti, prostřednictvím konvenční výbušniny. Při této explozi však na rozdíl od jaderných zbraní nedojde k jaderné reakci.

Z důvodu značně nižších nákladů potřebných na výrobu a jednodušší výrobu oproti jaderným zbraním, představuje špinavá bomba reálné riziko pro zneužití právě pro teroristické útoky v tomto století.

Posledním zástupcem jsou tzv. termické zbraně, které jsou založené na nových sofistikovanějších technologiích. Z důvodu velmi vysoké technologické a finanční náročnosti, a problematičnosti v oblasti údržby a zabezpečení, představuje tento druh zbraní pouze malé riziko, co se týče zneužití pro teroristické útoky. [34, 35]

6.2 NELETÁLNÍ FORMY TERORISMU

Zvláštní skupinou teroristických činů, jsou útoky, při nichž jsou používány moderní nástroje, resp. staré nástroje, ale novými způsoby v kombinaci s letádními prostředky. Tuto formu terorismu tak můžeme označit za moderní, sofistikovanější terorismus. Pro lepší porozumění bude vhodné tuto skupinu rozdělit na dvě podskupiny podle použitých prostředků při teroristickém činu a to na:

- terorismus realizovaný běžnými prostředky,
- nekonvenční terorismus.

Terorismus realizovaný běžnými prostředky se také často nazývá „unarmed terrorism“ a jedná se o teroristické aktivity, při nichž jsou prostředky, se kterými se setkáváme v každodenním životě použity novým způsobem, a to buďto jako zbraň nebo jako donucovací prostředek. Tato podskupina zahrnuje především automobily, vlaky, letadla

nebo lodě. Každý z těchto prostředků byl již v minulosti použit pro nějaký teroristický čin. Daleko nejčastějším zneužívaným dopravním prostředkem pro teroristické činy je automobil, a to hlavně pro svou cenovou dostupnost a snadné získání. Kombinací automobilu s výbušninou, která je v něm umístěna lze snadno získat mobilní prostředek, jehož účinek odpovídá řízené střele. Výbušniny umístěné ve vozidlech bývají velmi často odpálené skrze mobilní telefony, což je dalším příkladem zneužití civilní technologie při teroristických útocích.

Kromě umístování výbušnin do automobilů či jiných dopravních prostředků, do této podkategorie spadá i tzv. železniční terorismus, který se kromě odpalování výbušnin umístěných ve vlacích vyznačuje také poškozováním kolejí a umístováním výbušnin na koleje s cílem způsobit vykolejení vlaku.

Rozhodně nejznámějším teroristickým útokem v této podkategorii byly sebevražedné útoky, které se uskutečnily 11. září 2001, kdy byla odcizená dopravní letadla použita jako řízené střely s lidským naváděním na cíl.

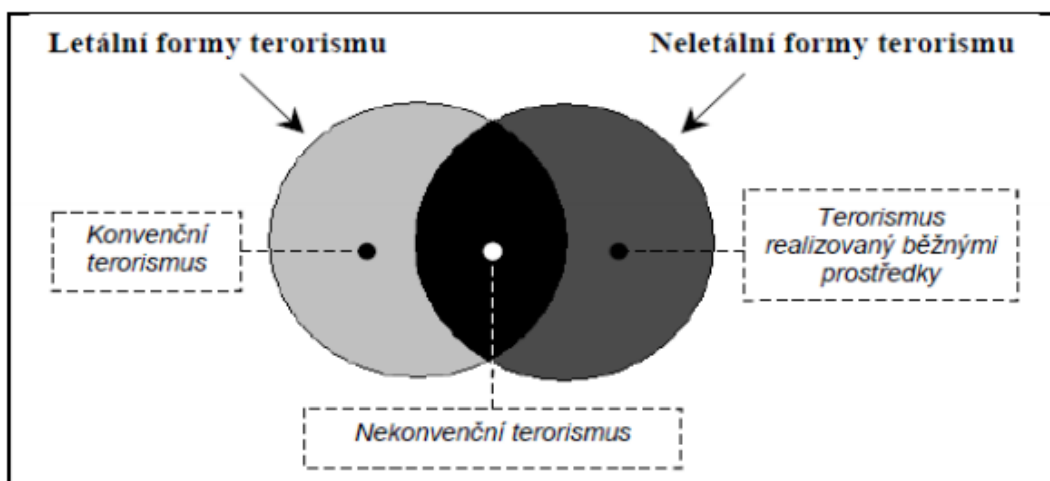
Další významnou podskupinu, se kterou se v současnosti setkáváme čím dál tím častěji, představuje kyberterorismus, tedy zneužití počítačové techniky a internetu jako nástroj k provedení teroristického útoku. Stejně jako klasické konvenční teroristické útoky, tak i kyberterorismus představuje předem pečlivě naplánovanou činnost, zpravidla s politickými či náboženskými motivy, realizovanou především menšími skupinami. Hlavní cíl kyberterorismu spočívá v ovlivňování veřejného mínění a politických elit. Kyberterorismus v současnosti představuje vážnou hrozbu a to zejména díky potřebě minimálních finančních nákladů a možnosti působení na velké vzdálenosti. Mezi nejčastější projevy kyberterorismu patří např. šíření počítačových virů, trojských koní, červů apod. nebo využívání zadních vrátek v systému tzv. backdoors.

Poslední podskupinu „unarmed“ terorismu představuje mediální terorismus, který je také často nazýván terorismem psychologickým. Psychologický terorismus se vyznačuje plánovaným zneužitím hromadných sdělovacích prostředků, jakými jsou např. filmy, televizní kanály, plakáty, fotografie, výpočetní technika nebo jiné psychologické prostředky v období míru, s cílem ovlivnit názory, chování či postoje cílových skupin nebo jednotlivců tak, aby svými činy nebo důsledky těchto činů ohrožovaly bezpečnost nebo ústavní zásady státu.

Nekonvenční terorismus stejně jako u letální formy terorismu i zde představují významnou podskupinu, do které patří zbraně, jejichž účinek je založen na principech:

- optiky,
- akustiky,
- elektromagnetického impulsu.

Primárním cílem těchto zbraní je dočasné vyřazení protivníka z boje, bez přímého ohrožení jeho života. I přesto, že cílem těchto zbraní není protivníka usmrtit, mají tyto zbraně na protivníka značný psychologický účinek. Tento druh zbraní však není v současné době zatím příliš rozšířen, a to hlavně díky vysoké finanční náročnosti a absenci smrtícího efektu. [34]

Obrázek 1: Schéma vztahu letálních a neletálních forem terorismu [Zdroj: 34]

7 NEJPOUŽÍVANĚJŠÍ TERORISTICKÉ NÁSTROJE

- 1. Falešná hrozba** - s falešnými informacemi týkajícími se teroristických útoků se můžeme setkat poměrně často a i přesto, že se později ukáže, že se jednalo o hrozbu falešnou, nesmí se tyto informace podceňovat a brát na lehkou váhu. Falešnou hrozbu mohou totiž teroristé použít pro cílené spuštění bezpečnostních opatření sledovaného cíle a získat tak důležité informace, které poté mohou použít pro přípravu skutečného útoku. Opakované falešné hrozby mohou mít za následek „unavení“ bezpečnostního systému nebo zapříčiní ztrátu ostražitosti, které poté mohou teroristé využít při realizaci skutečného teroristického útoku. Čím budou bezpečnostní opatření daného objektu přísnější, tím více budou falešného informátora motivovat ke zvýšení své aktivity a v důsledku toho bude docházet i k nárůstu počtu falešných hrozeb.
- 2. Únosy lidí a braní rukojmí** - únosy lidí a braní rukojmí představuje jeden z dalších oblíbených nástrojů, které mají teroristé ve svém arzenálu. Z historického hlediska se jedná o činnost poměrně běžnou, jejímž prostřednictvím se snaží teroristé dosáhnout svých požadavků, získat publicitu a proniknout do sdělovacích prostředků. Mezi nejčastější požadavky za propuštění rukojmí patří např. propuštění jiných vězněných teroristů, zásadní ústupky vlád nebo požadování výkupného. Nejčastějšími cíli těchto únosů se stávají vysoce postavené osoby, novináři nebo cizinci. Při těchto únosech je velmi vysoké riziko úmrtí/smrti unesených osob. K zabití unesených osob často dochází ještě před tím, než skončí vyjednávání. Hlavním důvodem pro jejich zabití nejčastěji bývá nesplnění některých podmínek, které únoscí požadovali nebo pokud se únoscí cítí ohroženi, ale také odstranění svědků, kteří by poté mohli únosce identifikovat. Asi nejznámějším únosem je únos italského premiéra Alda Mora, který se odehrál v 70. letech minulého století a rovněž skončil jeho smrtí.
- 3. Sebevražedné útoky** - sebevražedné útoky neboli tzv. útoky osamělých vlků budou asi to první, co si většina z nás představí pod pojmem teroristický útok a to rozhodně ne bezdůvodně. Právě sebevražedné útoky totiž představují nejpoužívanější nástroj, který teroristé při svých útocích využívají. Počet sebevražedných útoků stále narůstá a o tom svědčí i fakt, že v 80. letech bylo zaznamenáno průměrně 10 sebevražedných útoků ročně, zatím co mezi rokem 2004 – 2009 bylo zaznamenáno 1 833 útoků. Hlavním důvodem, proč jsou sebevražedné útoky stále na vzestupu a proč je, mají teroristé tolik v oblíbě je, že tento „nástroj“ teroristům umožňuje přepravit výbušniny do míst, do kterých by to jinak nebylo možné, a to hlavně prostřednictvím členů teroristických

skupin ale také prostřednictvím žen a dokonce i dětí, které mají výbušninu umístěnou na vlastním těle. Díky tomu jsou sebevražední útočníci schopni nepozorovaně splynout s davem a tím snížit riziko odhalení až do okamžiku útoku. Dalším důvodem, proč je tato metoda teroristy tolik oblíbená, je obrovský psychologický dopad na obyvatelstvo, jelikož jejím hlavním cílem je usmrtit co možná nejvíce civilistů, způsobit chaos a vyvolat strach a paniku. Výhodu představují bezesporu i velmi nízké finanční náklady, potřebné pro realizaci tohoto útoku a motivace teroristů (islámského náboženství), kteří věří, že si tímto útokem zajistí místo v „ráji“ ve svém posmrtném životě. Metodu sebevražedných útoků použili teroristé také při nedávných útocích v Paříži, které se uskutečnily 13. listopadu v roce 2015, kdy sedm z celkových devíti útočníků odpálilo nálože, které měli útočníci ukryty pod oděvem na svém těle. Atentátníci se odpálili na různých místech v Paříži, důvodem proč tak činili, bylo, aby jednotlivé útoky napáchali co možná největší škody a usmrtili co nejvíce osob. Útočníci kromě náloží byli vybaveni také automatickými střelnými zbraněmi, které sloužily jako nástroj pro dosažení ještě větších civilních obětí. Následkem útoků zemřelo více než 130 lidí a další stovky osob byly při útoku zraněny. Následujícího dne 14. listopadu se k útoku v oficiálním prohlášení přihlásila teroristická organizace známa jako Islámský stát.

4. **Bombové útoky** - důvodů, proč mají teroristé použití výbušných systému tolik v oblibě, je hned několik. Asi hlavním důvodem je, že pro realizaci bombových útoků je potřeba pouze minimálních nákladů, výbušniny jsou snadno dostupné, případně komponenty pro jejich výrobu lze lehce obstarat nákupem nebo krádeží. Dalším důvodem může být také to, že k organizaci bombových útoků není potřeba žádných mimořádných opatření ani znalostí. Bombové útoky mají také obrovský psychologický dopad na veřejnost a díky tomu rovněž zajistí útočníkům značnou pozornost médií. Při plánování bombového útoku teroristé věnují značné množství času průzkumu a pečlivě vybírají své cíle. V rámci přípravy tedy provádějí průzkumné operace, při nichž vyhledávají nejzranitelnější cíle, u kterých však hrozí minimální riziko, zjišťují u nich stav jejich obranných opatření a snaží se určit nejslabší články jejich obrany. V případě, že jsou bezpečnostní opatření jejich cíle nad jejich síly, nebo na vysoké úrovni, tak teroristé zvolí raketový či minometný útok, případně i jinou variantu útoku na dlouhou vzdálenost, který uskuteční z nechráněného prostoru.
5. **Použití biologických zbraní** - biologický terorismus představuje jednu z nejúčinnějších zbraní, které mají teroristé ve svém arzenále a toho si jsou teroristé

dobře vědomi. Proto také použití biologických zbraní je jedním z nejvyužívanějších teroristických nástrojů. Pod pojmem biologická zbraň si můžeme představit zneužití biologických látek a toxinů pro bojové účely. Samotnou biologickou zbraň však tvoří nějaký nebezpečný biologický materiál, který je součástí biologické munice a prostředek, který dopraví tuto municí k cíli.

Biologické zbraně můžeme rozdělit do tří hlavních kategorií:

1. Mikroorganismy napadající svou oběť, ve které se poté rozmnoží.
2. Bakterie, které napadají tkáň, ve které se poté množí nebo v ní produkují toxiny.
3. Bakterie parazitující na cizích organismech, jejichž hlavními přenašeči jsou hmyz a hlodavci.

Původce nákaz, kterých se pro tyto bojové účely nejčastěji využívá, můžeme rovněž rozdělit do tří kategorií:

- **původci kategorie A:** antrax, botulismus, hemoragické horečky, pravé neštovice, mor, tularémie,
- **původci kategorie B:** brucelóza, Q-horečka, salmonelózy, shigelózy, syndrom alfavirové encefalitidy, vozohřivka,
- **původci kategorie C:** hemoragické horečky, tuberkulóza.

Hlavní výhodou biologických zbraní je, že jsou extrémně levné ale zároveň i mimořádně účinné, proto jsou také někdy biologické zbraně označovány jako „jaderné zbraně chudých“. Jen pro představu, „na způsobení velkých civilních ztrát na ploše jednoho čtverečního kilometru se pohybují kolem 2000 dolarů u konvenčních zbraní, 800 dolarů u jaderných zbraní, 600 dolarů u chemických zbraní a pouze jednoho dolaru u biologických zbraní“. [40]

Mimo to, že jsou biologické zbraně laciné a velmi účinné, mají i další výhody. Jednou z těchto výhod je fakt, že pro výrobu velkého množství biologického zbraňového materiálu postačí i velmi malé množství biologické látky, které lze poté dále namnožit na požadované množství a i to ve skromných podmínkách jakými jsou např. domácí laboratoře obsahující pouze základní vybavení nebo dokonce postačí i kuchyň.

Biologické látky jsou bezbarvé a bez zápachu a jejich účinky se projevují až po určitém čase, po uplynutí tzv. inkubační doby. Díky tomu umožňuje tato metoda teroristům

zaútočit nenápadně, nepozorovaně a než se projeví první příznaky nákazy, jsou teroristé již dávno v bezpečí.

Dalším důvodem proč jsou biologické zbraně tak obávané je, že se nákaza může dále přenášet mezi lidmi, což ještě umocňuje účinnost těchto zbraní. Z toho však vyplývá i značné riziko pro samotné útočníky, kteří se též při neopatrné manipulaci mohou sami nakazit.

Jednou z nevýhod biologických zbraní je však špatná odolnost většiny biologických látek na sucho, teplo, vlhkost, znečištění nebo ultrafialové světlo. Další nevýhoda pak spočívá ve značně problematickém uchovávání těchto zbraní, jelikož biologický materiál nemůže být skladován tak dlouho, jako například otravné látky chemických zbraní. To se týká i dopravy biologického materiálu k cíli, jelikož je nutné vybrat takovou metodu dopravy, při které nebude docházet k příliš velké úmrtnosti původců nákazy nebo jejich přenašečům, jelikož kdyby byla jejich úmrtnost příliš velká, tak by se to negativně projevilo na celkové účinnosti této zbraně.

- 6. Použití chemických zbraní** - dalším, jedním z velmi často teroristy využívaným nástrojem je použití chemických zbraní. Chemický terorismus byl velmi populární zejména v 80. letech minulého století, kdy byly chemické zbraně použity proti civilistům v hustě osídlených oblastech hned několikrát. Asi nejznámější teroristický útok s použitím chemických zbraní se odehrál v roce 1995, kdy japonská sekta Óm šinrikjó vypustila v tokijském metru nervově paralytickou látku sarin. Ten útok měl za následek 12 mrtvých a téměř 5000 zraněných osob.

Pro chemický terorismus jsou vhodné zejména tyto bojové chemické látky:

1. Bojové chemické látky, které můžeme i přes Úmluvu o zákazu vývoje, výroby, hromadění zásob a použití chemických zbraní a o jejich zničení stále nalézt ve velkém množství v armádních skladech některých států.
2. Chemikálie, se kterými se můžeme běžně setkat ve velkém množství např. ve farmaceutickém nebo jiném průmyslu.
3. Výchozí produkty nebo polotovary, které jsou určeny pro chemickou či jinou výrobu, ze kterých je poté možné bez větších problémů vyrobit otravné látky.

Mezi hlavní výhody, díky kterým se staly chemické zbraně tak populární, patří například to, že substance pro jejich výrobu jsou levné a snadno dostupné, snadná

výroba, skladování i přeprava, vysoká účinnost, obtížná detekce a také zde nehrozí velké riziko zasažení útočnicků jako v případě použití biologických zbraní.

Chemické zbraně můžeme rozdělit, dle účinků, který mají na živý organismus a to na:

- dráždivé otravné látky,
- dusivé otravné látky,
- nervově paralytické otravné látky,
- psychoaktivní otravné látky,
- všeobecně jedovaté otravné látky,
- zpuchýřující otravné látky.

Hlavní náplň chemických zbraní představují výše uvedené otravné látky, které mohou být ve formě kapalin, plynů nebo aerosolů.

V současné době značně klesl počet teroristických útoků, při kterých byly použity chemické zbraně. Hlavní příčinou tohoto poklesu budou nejspíše stále vyspělejší ochranné prostředky a bezpečnostní opatření, která vznikají z důvodu prevence, ale také s cílem odradit útočníka / teroristické skupiny od použití chemických zbraní. Z tohoto důvodu teroristé preferují raději jiné teroristické metody.

Velkou hrozbu však představují nové, experimentální bojové chemické látky, o kterých zatím v současné době existuje pouze velmi málo informací. Jednou z takových látek je např. Novičok. Jediné co o ní zatím víme je, že se má jednat o nervově paralytickou otravnou látku organofosforového původu, které jsou připisovány takřka legendární vlastnosti. Novičok má být údajně desetkrát účinnější než látka VX, dokáže se do lidského organismu dostat všemi branami vstupu, je bez zápachu, napadá genový fond, díky tomu se budou poškození organismu vznikat v důsledku kontaktu s touto látkou předávat z generace na generaci, v současnosti proti němu neexistuje žádná účinná ochrana.

V případě, že by se tedy tato BChL dostala do špatných rukou, mohlo by dojít k rapidnímu nárůstu počtu chemických útoků, které by mohly mít za následek doposud nevídané ztráty na lidských životech.

7. Kybernetické útoky - tato moderní teroristická metoda je velmi častá zejména v dnešní době, jelikož s novými technologiemi přicházejí i nové formy a metody

kriminální činností, které se zaměřují právě na zneužití těchto nových vyspělých technologií. Data a systémy používané ke zpracování těchto dat představují v dnešní době aktiva, která mají pro své vlastníky obrovskou hodnotu, přičemž jejich objem, důležitost a hodnota neustále roste. Dnes již také nemůžeme posuzovat jedince, společnost nebo stát pouze podle množství a hodnoty jejich majetku, ale také podle množství informací, které jedinec, společnost nebo stát vytváří nebo ovládá a celá naše dnešní moderní společnost od bankovníctví, přes dopravu, zdravotnictví až po vojenské složky je závislá na počítačových sítích, čehož jsou si teroristé dobře vědomi.

“Kyberterorismus je konvergencí terorismu a kyberprostoru obecně chápaný jako nezákonný útok nebo nebezpečí útoku proti počítačům, počítačovým sítím a informacím v nich skladovaným v případě, že útok je konán za účelem zastrašit nebo donutit vládu, nebo obyvatele k podporování sociálních nebo politických cílů”. [33]

Kyberterorismus představuje dnes jednu z nejzávažnějších globálních hrozeb pro světovou bezpečnost. Přestože se jedná o neletální formu terorismu, může například prostřednictvím kyberprostoru ochromit infrastrukturu celého státu nebo v důsledku sekundárního účinku kyberútoku způsobit fyzickou likvidaci konkrétního objektu nebo systému a to již může mít za následek ztráty na lidských životech.

Kybernetické útoky můžeme rozdělit do dvou hlavních skupin:

- softwarové útoky,
- síťové útoky.

8. Žhářství - představuje jednu z nejrozšířenějších metod terorismu, tato metoda bývá často spojená i s fyzickou likvidací majetku. Zakládání požárů představuje z historického hlediska nejdostupnější nástroj sloužící k iniciaci násilí. Hlavními důvody proč je žhářství u teroristů tak oblíbené, je například to, že k založení požárů jsou potřebné téměř nulové finanční prostředky a bez nutnosti zdlouhavé přípravy. Díky tomu může tuto metodu použít i samotný jedinec a napáchat tak obrovské škody. Další výhodou žhářství spočívá v tom, že u většiny případů žhářství není dopaden ani odhalen pachatel, z tohoto důvodu se zakládání požárů používá i pro zamaskování dalších trestných činů a to včetně vražd. Žhářství tedy představuje jednu z nejjednodušších metod jak individuálního, tak i skupinového terorismu, se kterou jsme se velmi často setkávali v minulosti, současnosti a se kterou se s velmi

pravděpodobně budeme setkávat i v budoucnu. [1, 3, 27, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44]

8 POTENCIONÁLNÍ NOSITELÉ TERORISTICKÉHO NEBEZPEČÍ V ČR

8.1 ORGANIZOVANÝ ZLOČIN

Pod označením organizovaný zločin si můžeme představit všestrannou, systematickou, dlouhodobou trestnou činnost páchanou zločineckou skupinou. Ta se vyznačuje vysokou úrovní organizovanosti, rozdělováním úkolů a specializací jednotlivých členů či skupin organizovaného zločinu. Organizované zločinecké skupiny se zaměřují především na vysoký zisk a získání politického či ekonomického vlivu. Zisk je poté požit pro vlastní reprodukci zločinecké skupiny a dále pak jako kapitál, realizovaný především v oblasti podnikání. Organizovaný zločin má zpravidla nadnárodní charakter a organizované zločinecké skupiny mají různá uspořádání, ať už volnější (ty jsou časté především v počáteční vývojové fázi organizovaného zločinu) nebo uspořádání pevných zločineckých seskupení, která mají svůj řád, přísnou hierarchii a různá represivní opatření, sloužící jako kontrolní a ochranný mechanismus.

Nárůst organizovaného zločinu v ČR byl zaznamenán zejména v devadesátých letech, kdy Česká republika sloužila jako „tranzitní země“ pro převoz zbraní, drog a lidí. V této době se také značně zvýšil počet cizinců a byl také zaznamenán nárůst nájemných vražd. Zločinci a zločinecké organizace využívaly mezer v zákonech a nízkých trestních sazeb za některé delikty. Organizovaný zločin existoval v ČR již před revolucí ale v menším rozsahu, jednalo se především distribuci a dovoz nedostatkového zboží a směnu valut. V současnosti je na území ČR organizovaný zločin zastoupen zejména těmito činnostmi:

- výrobou, pašováním a distribucí drog,
- daňovými úniky a útoky na státní majetek,
- organizováním prostituce a obchodu s lidmi,
- organizováním nelegální migrace,
- paděláním měny a porušováním autorských práv,
- paděláním, vydíráním, korupcí a praním špinavých peněz,
- mezinárodním obchodem se zbraněmi a výbušninami,
- loupežemi, bankovními podvody a organizovanými krádežemi automobilů.

V České republice momentálně působí přibližně deset zločineckých organizací, které jsou založeny na vůdcovském principu. Většina z nich pochází především ze států bývalého

Sovětského svazu. Tyto zločinecké organizace patří mezi ty nejaktivnější a jejich násilná trestná činnost je charakteristická brutalitou a devastací obětí. Kriminální činnost, kterou páchají, je velmi různorodá a mezi jejich nejčastější násilné trestné činy patří např. vydírání, nelegální obchod se zbraněmi a drogami, skupování pohledávek, kuplířství, racketeering nebo krádeže motorových vozidel. Všechny jmenované trestné činnosti mají společný cíl, kterým je zisk bez ohledu na použité prostředky. Tento zisk je poté z velké části spotřebován, z menší části investován v oblasti hospodářství nebo použit pro konkurenční boje s ostatními zločineckými skupinami. Bude asi dobré podotknout, že zisk spojený s racketeeringem je v současnosti téměř shodný se ziskem z nelegálního obchodu s drogami a jeho hlavní představitelé jsou právě Češi. Lze předpokládat, že trestné činnosti spojené s racketeeringem a vydíráním bude i nadále radikálně přibývat a to hlavně díky stále narůstající migraci cizinců do České republiky, kteří již byli nebo stále jsou v jisté míře zapojeni do organizovaného zločinu ve svém domovském státě. [45, 46]

8.2 EXTREMISMUS

Pojem extremismus je velmi nejednoznačný a existuje pro něj mnoho definic. Ministerstvo vnitra pro svou/svojí koncepční činnost používá tuto definici: „Pojmem extremismus jsou označovány vyhraněné ideologické postoje, které vybočují z ústavních, zákonných norem, vyznačují se prvky netolerance, a útočí proti základním demokratickým ústavním principům, jak jsou definovány v českém ústavním pořádku“. Mezi tyto principy patří:

- úcta k právům a svobodám člověka a občana,
- svrchovaný, jednotný a demokratický právní stát,
- nezměnitelnost podstatných náležitostí demokratického právního státu,
- svrchovanost lidu,
- volná soutěž politických stran respektujících základní demokratické principy a odmítajících násilí jako prostředek k prosazování svých zájmů,
- ochrana menšin při rozhodování většiny,
- svoboda a rovnost lidí v důstojnosti a právech, nezadatelnost, nezcizitelnost, nepromlčitelnost a nezrušitelnost základních práv a svobod bez rozdílu pohlaví, rasy, barvy pleti, jazyka, víry a náboženství, politického nebo jiného smýšlení, národního a sociálního původu, příslušnosti k národnosti nebo etnické menšině, majetku, rodu nebo jiného postavení.

Vedle pojmu extremismus se můžeme velmi často setkat s dalšími pojmy, se kterými bývá extremismus spojován nebo zaměňován. Jedním z takových pojmů je radikalismus, který v českých médiích bývá použit ve stejném nebo obdobném významu jako extremismus. Dalším pojmem, se kterým se v souvislosti s extremismem můžeme setkat je právě terorismus. Přestože extremistické názory a postoje nejsou považovány za nelegální tak mnoho extremistických činností je sankcionováno normami správního, ústavního a trestního práva [47, 48]

Politický extremismus můžeme rozdělit do několika podkategorií a to na:

- pravicový extremismus,
- levicový extremismus,
- etnický extremismus,
- náboženský extremismus,
- ekologický extremismus.

Za **pravicové extremisty** můžeme označit jedince, kteří prosazují nebo sympatizují s názory a postoji, které vyplývají nebo souvisejí s historickým fašismem nebo nacismem, a chovají nacionální, rasovou nebo etnickou zášť.

Charakteristickým znakem **levicového extremismu** je sympatizace s historickým komunismem či anarchismem a za hlavní motivaci levicových extremistů je považována sociální, třídní nebo antikulturní zášť.

Pro ostatní podkategorie/varianty extremismu neexistují obecně uznávané definice.

Extremismus můžeme dále rozdělit dle formy, v nichž se vyskytuje. Z právního hlediska se může jednat o registrované i neregistrované subjekty. Mezi registrované subjekty patří zejména extremistické politické strany a různá politická hnutí a občanská sdružení. Pro udělení zákazu takovému subjektu, je nutné, aby tento subjekt představoval závažnou, bezprostřední hrozbu pro demokratický ústavní stát. Velké množství extremistických skupin však registrováno není. [46, 47, 48]

9 DÍLČÍ ZÁVĚR

Jak již bylo zmíněno v úvodu této práce, terorismus představuje jeden z největších problémů současné společnosti. Přestože se naše společnost potýkala s určitým druhem terorismu již od dob středověku, nikdy terorismus nepředstavoval tak vážnou hrozbu jako doposud. S vývojem společnosti se vyvíjel také terorismus a vznikaly tak nové formy terorismu a s příchodem nových technologií se teroristům nabízely nové možnosti. V historických počátcích terorismu, byli „teroristé“ schopni, v rámci svých dostupných prostředků, odstranit pouze menší skupiny osob nebo v horším případě otrávit či nakazit vesnice. Dnes jsou však teroristé s dnešními moderními prostředky a technologiemi schopni zničit nebo vyhladit celá města případně i menší státy a v nejhorším možném scénáři dokonce také způsobit globální katastrofu, která by v mohla vést až vyhlazení celé lidské civilizace, jak by tomu mohlo být např. v případě obnovení viru pravých neštovic a jeho následného zneužití pro bojové účely. To, že terorismus představuje větší hrozbu než kdy dříve, potvrdil i šéf mezinárodní policejní organizace Interpol Jürgen Stock, který při svém rozhovoru pro německý týdeník Der Spiegel uvedl, že současná bezpečnostní situace je dokonce horší než po atentátech, které se odehrály 11. září 2001. [49] Tento fakt potvrzuje i to, že v České republice byl vůbec poprvé vyhlášen první stupeň ohrožení terorismem. Do této doby nebyl nikdy v historii České republiky v praxi použit jiný než nultý stupeň znamenající klid.

Největší teroristickou hrozbu v současnosti představuje radikálně smýšlející islámská teroristická organizace známá jako „Islámský stát“. Tato organizace má na svědomí drtivou většinu teroristických útoků, které se uskutečnily v letošním a loňském roce, mezi tyto útoky patří např. útoky v Paříži, v Bruselu nebo Istanbulu.

Podle prof. Adama Dolníka, českého mezinárodně uznávaného odborníka přes terorismus se „Islámský stát“ zásadně liší od teroristických organizací, jako je IRA či ETA, které byly aktivní zejména koncem minulého století a které zde operovaly před „Islámským státem“. Hlavním rozdílem je, že s teroristickými organizacemi, jakými byly např. zmiňovaná IRA nebo ETA bylo možné se nějakým způsobem dohodnout a případně za určitých podmínek vyjednat příměří, něco podobného však podle prof. Dolníka s „Islámským státem“ není možné, jelikož jeho primárním cílem je pouze šířit strach a teror.

Hlavním důvodem, proč budou teroristé v této válce vždy „tahat za silnější část provazu“ je, že teroristé nedodrží a nerespektují žádné zákony nebo úmluvy, (jako jsou např.

Úmluvy o zákazu vývoje, výroby, hromadění zásob a použití chemických a biologických zbraní a jejich zničení nebo Úmluva o zákazu nebo omezení použití některých konvenčních zbraní) a neváhají použít jakékoliv metody a prostředky pro dosažení svých cílů. Teroristé se navíc nemusejí starat o bezpečnost civilistů, ba právě naopak, mnohdy využívají civilisty jako tzv. „lidské štíty“ nebo je zneužívají jako „nástroje“ pro uskutečnění některých ze svých teroristických útoků.

Další věcí je bohužel fakt, že i přes veškerou naši snahu a vzájemnou mezinárodní spolupráci nikdy nemůžeme nad terorismem zcela vyhrát nebo ho zcela zničit, ale pouze se s ním pro nějaký čas vypořádat, protože i v případě, že by se nám podařilo „Islámský stát“ zničit, je jen otázkou času, než se zrodí nějaká nová teroristická organizace nebo tak dostane prostor prosadit se některá z již existujících teroristických organizací, která již zde v minulosti operovala. [49, 50, 51]

10 CÍL A METODY PRÁCE

V této kapitole jsou obsaženy cíle, které bylo nutné v bakalářské práci naplnit a metody, jejichž použitím bylo těchto cílů dosaženo.

Cíl této bakalářské práce spočívá v analýze současných hrozeb terorismu v ČR a v případě, že tato analýza odhalí některé nedostatky v bezpečnostním systému ČR, pokusit se navrhnout vhodná opatření nebo řešení, která by pomohla tyto nedostatky odstranit.

Na začátku teoretické části je definován terorismus jako takový včetně jeho nositele - teroristy. Dalším z cílů této práce bylo vymezení bezpečnostního systému protiteroristické politiky ČR, v souvislosti s tím však musely být z důvodu srozumitelnosti a návaznosti vymezeny i některé další pojmy jako je bezpečnostní prostředí, bezpečnostní hrozby a také některé vybrané bezpečnostní dokumenty ČR. V závěru teoretické části je pak uvedeno zhodnocení současného terorismu na základě využití metody srovnání. Jsou porovnávány jednotlivé vývojové fáze terorismu od doby jeho počátku až po jeho současné formy.

Obsahem praktické části je mimo jiné také modelování situací, neboli vytváření scénářů teroristických útoků, které by se mohly v budoucnu na území ČR uskutečnit. Tyto scénáře jsou vytvořeny na základě poznatků získaných provedením analýzy teroristických útoků, které se uskutečnily v některých jiných státech. Získané poznatky byly v praktické části využity při návrzích možných řešení modelových krizových situací. Realizace některých navrhovaných opatření by mohla přispět ke zlepšení, možná i odstranění nedostatků bezpečnostního systému ČR. Na některé z nich tato práce poukazuje provedením analýzy různých teroristických útoků spáchaných na přelomu tisíciletí v Evropě i mimo ni.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

11 SCÉNÁŘE MOŽNÝCH TERORISTICKÝCH ÚTOKŮ NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY

Scénáře možných teroristických útoků se v zásadě nijak neliší od klasických scénářů nebezpečí, které jsou vytvářeny krizovými manažery pro příslušníky jednotlivých složek IZS a jejichž účelem je jasně a názorně poukázat na relativní jednoduchost a snadnost provedení teroristických útoků a dále sloužit jednotlivým složkám IZS jako podklad pro námět cvičení.

1. Pětice útočníků se sebevražednými úmysly je rozhodnuta na svém těle propašovat na stadion a následně odpálit podomácku sestrojenou výbušninu. Na stadionu má probíhat fotbalové utkání a kapacita stadionu je přibližně 20 tisíc osob. Útočníci si vybrali za cíl stadion, z důvodu velké koncentrace osob a slabých bezpečnostních opatření u vstupů, jelikož na stadionu chybí turnikety a vstupní prohlídky tedy provádí pouze namátkově ostraha soukromé bezpečnostní agentury. Počet pěti osob zvolili útočníci jako nejlepší možnou variantu z důvodu možnosti rozmístění útočníku po celém areálu stadionu a zároveň kvůli poměrně nízkému riziku odhalení při vstupu.
2. Skupina útočníků si za cíl svého teroristického útoku vybrala Staroměstské náměstí v Praze. Pro svůj útok se útočníci rozhodli použít spory bakterie anthracis, které způsobuje onemocnění zvané antrax (sněť slezinná) a přenáší se vzduchem. Jako nejvhodnější dobu pro rozptýlení antraxu do ovzduší si útočníci zvolili čas těsně před polednem, kdy se na Staroměstském náměstí kvůli orloji shromažďuje jí stovky lidí z celého světa. To umožňuje útočníkům nenápadně splynout s davem a rozptýlit antrax do ovzduší (např. pomocí spreje) na několika různých místech a nakazit tak velký počet lidí. Po odbytí dvanácté hodiny a následném zhlédnutí orloje se dav postupně rozejde a nakažené osoby tak rozšíří nákazu i do velmi vzdálených míst od místa rozptýlení bakterie, čímž rapidně vzroste i celkový počet nakažených. Hlavní symptomy onemocnění se projeví přibližně za 3 až 5 dní a bez lékařské pomoci dosahuje úmrtnost nakažených kolem 40-65%. Útočníci jsou v tomto případě před nemocí vakcinováni, tudíž jim nehrozí žádné nebezpečí.

3. Dalším velmi vhodným místem pro použití biologických zbraní jsou velké hudební festivaly, kde se na jednom místě shromažďují tisíce lidí, kteří setrvávají v těsné blízkosti na poměrně malých plochách v rámci desítek hodin nebo i dnů. Pro následující scénář použijí například hudební festival Rock for People, který si tedy teroristé vybrali pro svůj cíl, jelikož se ho každoročně účastní přibližně 28 000 lidí ale také kvůli téměř žádným bezpečnostním opatřením. Teroristé mají navíc v úmyslu použít biologické zbraně, které jsou velmi špatně odhalitelné (např. antrax je bílý prášek, který lze téměř kdekoliv bez problému ukrýt, případně ho lze vydávat za něco jiného). Po úspěšném proniknutí útočníků na festival jim stačí počkat na vhodnou chvíli a rozptýlit choroboplodné zárodky v davu, např. za pomoci spreje, jako tomu bylo v předešlém scénáři.
4. Jedním z nejhorších scénářů teroristického útoku by pro ČR bylo, kdyby se teroristé rozhodli otrávit naše vodní zdroje pitné vody. Pro tento případ jsou útočníci, skupinou dobře vycvičených teroristů, kteří jsou si dobře vědomi bezpečnostních opatření vodních zdrojů, která zahrnují např. flokulaci, filtraci nebo dezinfekci v úpravárnách vod, které by v případě, že by se teroristé pokusili otrávit vodu za pomoci B-agens, zničily většinu infekčních původců dříve, než se dostanou do systému distribuce vody. Z tohoto důvodu se teroristé raději rozhodli pro otrávení vody použít sarin (nervově paralytická látka, která je bezbarvá, bez zápachu a bez příchutě) a zaútočit přímo u zdroje. Nejvhodnějším cílem je bezpochyby vodní nádrž Želivka, která je hlavním distributorem pitné vody pro Prahu a dále zásobuje pitnou vodou i některá středočeská města. Aby se však teroristé k nádrži dostali a následně ji mohli otrávit, musí nejdříve zlikvidovat nebo zneškodnit ostrahu, která zabezpečuje daný objekt a zneškodnit nebo přimět ke spolupráci dispečery. Poté již mohou začít odstavovat jednotlivé prvky systému a zahájit kontaminaci vody.
5. Skupina teroristů si pro cíl svého teroristického útoku zvolila víceúčelový stadion ICE ARENA Letňany v Praze, kde se má konat hokejové utkání. Teroristé mají v plánu provést sabotáž ve strojně haly, kde mají v úmyslu poškodit zásobník velkokapacitního chladicího zařízení, jehož chladivem je amoniak. Množství skladovaného amoniaku v halách takovéto velikosti se pohybuje kolem 6 tun a větší

únik této látky by mohl vážně ohrozit životy a zdraví obyvatel jak v areálu stadionu, tak i v blízkém okolí. Stadion se navíc nachází v hustě obydlené oblasti a v době utkání bude plný lidí, díky tomu může být celkový počet obětí daleko větší. Aby však teroristé mohli svůj plán uskutečnit, je nutné, aby minimálně jeden člen ze skupiny byl technicky zdatný a aby byli teroristé byli dobře obeznámeni s plány objektu (kde se nachází strojovna, rozmístění únikových východů a zabezpečení objektu). Z tohoto důvodu mají útočníci komplice uvnitř objektu, který je zaměstnancem objektu jako strojní technik (může se jednat o člena teroristické skupiny, podplaceného zaměstnance objektu nebo o osobu spolupracující pod hrozbou násilí jemu nebo jeho rodině), tudíž je obeznámen s plány objektu a má technické znalosti. Tento komplic umožní teroristům nepozorovaně vniknout do objektu a to např. vchodem, který je určený pro personál nebo v přestrojení za zaměstnance objektu (jako údržba či strojní technici, pro komplice by nemělo být problém uniformy obstarat). Po vstupu do strojovny už zbývá teroristům pouze zneschopnit zbylé pracovníky strojovny (pokud jsou přítomni), vyřadit čidla určená k detekci amoniaku a jiných nebezpečných látek, nasadit prostředky individuální ochrany (ty si mohli teroristé přinést sebou při vstupu do objektu nebo je mohli mít někde předem uloženy v objektu), následně poškodit zásobník s amoniakem a nepozorovaně opustit objekt.

6. Poté, co teroristická organizace známá jako tzv. Islámský stát koncem minulého roku zveřejnila své poslední propagandistické video, na kterém je Česká republika označena za jednoho z úhlavních nepřátel „Islámského státu“, která spadá do tzv. „koalice d'áblů“, se jeden psychicky narušený člověk, žijící na území ČR, který sympatizuje s názory a ideologií IS rozhodne jednat. Podle návodu na internetu sestrojí z běžně dostupných komponentů podomácku vyrobenou výbušninu, kterou hodlá odpálit v pražském metru. Za cíl svého útoku si zvolil zastávku I. P. Pavlova, jelikož se na internetu dočetl, že se jedná o nevytíženější stanici. Útok se rozhodl provést v zimním ročním období v ranních hodinách, kdy je dopravní špička, aby jeho útok měl za následek co nejvíce obětí. V zimě proto, že může výbušninu ukrýt na svém těle pod kabátem, nebo několika vrstvami jiného oblečení (což by např. v létě nebylo možné) a nepozorovaně tak dopravit výbušninu až na stanici, kde ji následně může i odpálit. Mimo velký počet obětí se tak útočnickovi podařilo zcela

vyřadit trasu C pražského metra, kterou využívá největší počet lidí (více než 500 000 lidí denně) a výrazně tak ochromit pražskou podzemní dopravu, nemluvě o nákladech na rekonstrukci a o psychologickém dopadu na obyvatelstvo, který bude mít dozajista značný vliv i na postoj, který si veřejnosti udělá vůči podzemní dopravě.

7. Teroristé zaparkovali dodávku naplněnou výbušninami v centru Brna do řady dalších zaparkovaných vozidel. Poté co teroristé opustili zaparkované vozidlo, tak po určité časové prodlevě výbušniny umístěné v dodávce z bezpečné vzdálenosti odpálili. Po následné explozi se vznítily i vozidla, která byla zaparkovaná v blízké vzdálenosti kolem dodávky a následně také explodovala (to mohlo mít za následek vzplanutí dalších vozidel a mohlo by se jednat o tzv. domino efekt). Přestože by tento teroristický čin neměl za následek takový počet obětí jako předešlé scénáře, tak by měl taktéž jako předešlé scénáře značný psychologický dopad na všechny obyvatelé České republiky, jelikož by přišli o pocit bezpečí. Tento čin by také mohl ovlivnit protiteroristickou politiku ČR a mohl by zapříčinit například stažení našich vojenských jednotek ze zahraničních misí apod. Dále by to byl určitý vzkaz i pro ostatní země, které se také podílejí na boji s terorismem a to, že ani tak malá země jako je ČR, není v bezpečí. [52, 53, 54, 55]

12 TYPOVÁ ČINNOST JEDNOTLIVÝCH SLOŽEK INTEGROVANÉHO ZÁCHRANNÉHO SYSTÉMU V PŘÍPADĚ MOŽNÉHO TERORISTICKÉHO ÚTOKU

Jednotlivé složky IZS mají nezastupitelnou roli v případě vzniku MU nebo KS a to včetně teroristického útoku.

12.1 VYMEZENÍ INTEGROVANÉHO ZÁCHRANNÉHO SYSTÉMU

Dle zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů je integrovaný záchranný systém definován jako „koordinovaný postup jeho složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací“ .[55] IZS je rozdělen na dvě základní skupiny a to na základní složky IZS a ostatní složky IZS.

Základní složky IZS tvoří:

- Hasičský záchranný sbor České republiky (HZS ČR),
- jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany,
- poskytovatel zdravotnické záchranné služby (PZZS),
- Policie České republiky (PČR).

Ostatní složky IZS tvoří:

- vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil,
- ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory,
- ostatní záchranné sbory,
- orgány ochrany veřejného zdraví,
- havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby,
- zařízení civilní ochrany,
- neziskové organizace a sdružení občanů, která lze využít k záchranným a likvidačním pracím.

Působnost, práva a povinnosti základních a ostatních složek IZS jsou dále vymezeny v zákonu č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. [56]

12.2 ČINNOST SLOŽEK IZS PŘI ŘEŠENÍ MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI

Prioritou při každém zásahu u jakékoliv MU, včetně teroristického útoku, je zajištění bezpečnosti pro všechny složky IZS, které se na daném zásahu podílejí. Za zajištění bezpečnosti všech zasahujících jednotek je odpovědný velitel zásahu. Velitelem zásahu je zpravidla velitel jednotek požární ochrany (zpravidla příslušník HZS ČR), jelikož HZS ČR je hlavním koordinátorem IZS. K tomu, aby však mohla být bezpečnost zasahujících jednotek zajištěna, je nezbytné, aby se zasahující jednotky:

1. Řídily instrukcemi a pokyny velitele zásahu.
2. Dodržovaly zásady, které jsou za daných okolností při řešení MU vyžadovány (např. dodržování stanovené doby pobytu v nebezpečné zóně, snížení možnosti druhotné kontaminace apod.).
3. Dle situace používaly stanovené PIO.
4. Prováděly činnost v nebezpečné zóně pouze s nezbytně nutným počtem zasahujících a vést o těchto osobách patřičné záznamy.
5. Podle konkrétní situace prováděly ještě některá další bezpečnostní opatření (např. kontrolu kontaminace osob a následná dekontaminace osob).

V případě, že jsou veškerá bezpečnostní opatření provedena a bezpečnost zasahujících jednotek je tak zajištěna (nikdy nemůže být zajištěna 100% bezpečnost pro zasahující jednotky, jelikož na místě zásahu mohou být některá skrytá nebezpečí nebo některé neznámé skutečnosti, díky kterým se může situace na místě zásahu rychle změnit a výrazně tak ovlivnit bezpečnost zasahujících jednotek), mohou zasahující jednotky zahájit sled činností v následujícím pořadí, které směřují k záchraně osob a k úspěšnému řešení či zdoání MU nebo KS.

1. Záchranné a likvidační práce (radiační průzkum, záchrana osob).
2. Poskytnutí přednemocniční neodkladné péče.
3. Opatření na ochranu obyvatelstva (varování, evakuace, dekontaminace).
4. Psychosociální pomoc osobám zasažených na MU.
5. Dekontaminace a radiační průzkum po ukončení likvidačních prací.
6. Předání místa zásahu odpovědným orgánům.

Se záchrannými a likvidačními pracemi provádí zároveň orgány, které jsou činné v trestním řízení, nezávislé vyšetřování.

12.3 ČINNOST SLOŽEK IZS V PŘÍPADĚ MOŽNÉHO TERORISTICKÉHO ÚTOKU

12.3.1 Policie České republiky

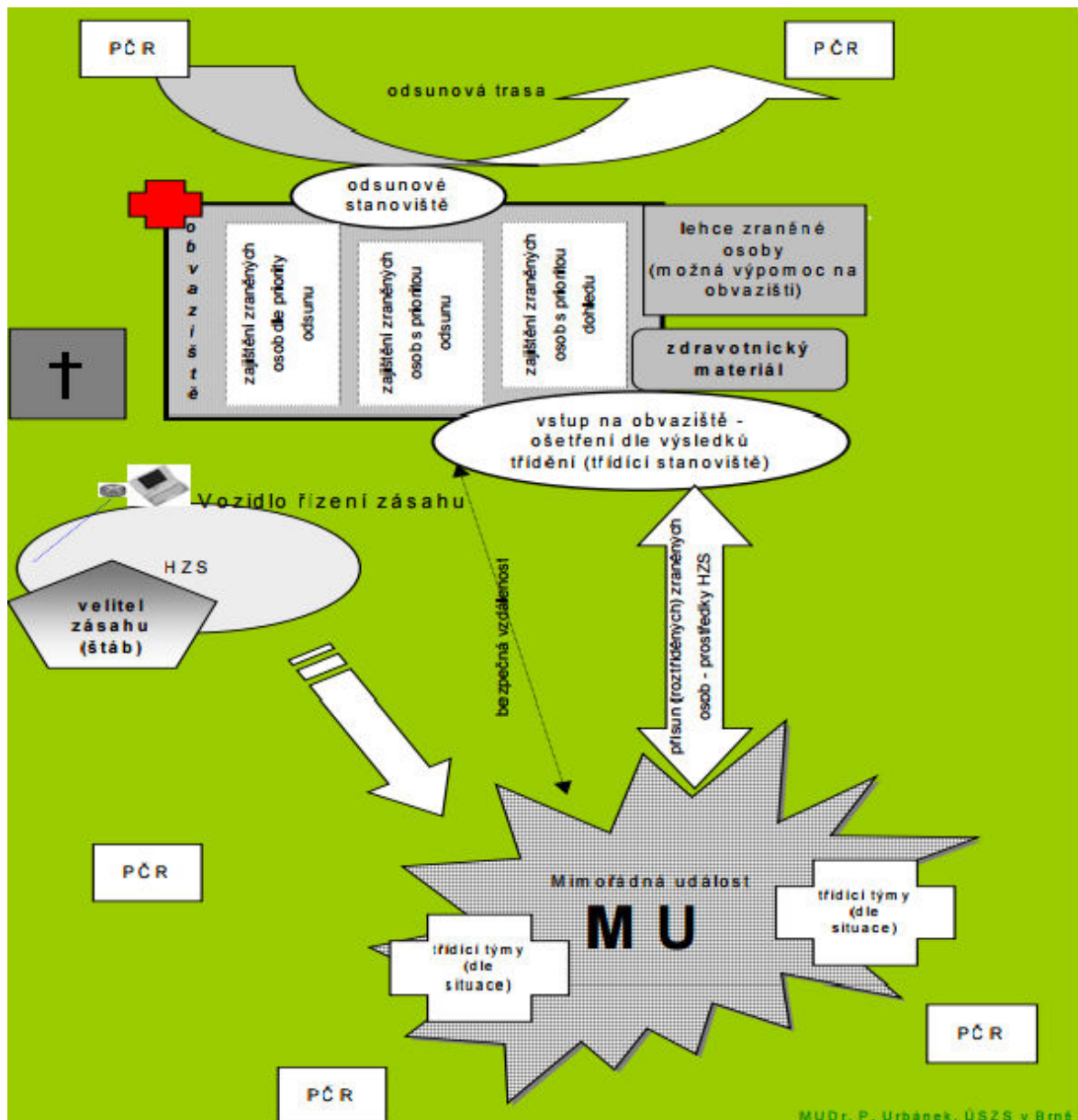
Úlohou Policie České republiky (PČR) při součinnosti složek IZS je zajistit úkoly v tzv. vnější zóně, které zahrnují zejména činnosti související s různými dopravními opatřeními, jakými jsou např. řízení dopravy, zřizování bezpečnostních, ale také třeba i evidence osob. Vnější zónou se rozumí prostor vymezující místo zásahu, ve kterém je zřízen nástupní prostor pro zásah. Uvnitř tohoto prostoru jsou také soustředěny zasahující síly a prostředky. V případech, kdy se jedná o teroristický útok s použitím chemických, biologických, radioaktivních nebo jiných nebezpečných látek, nemají příslušníci PČR do nebezpečné zóny bez potřebných PIO přístup. Z tohoto důvodu příslušníci složek PČR, kteří teroristický útok vyšetřují, kooperují na místě zásahu s JPO, kdy po dohodě s velitelem zásahu jsou v případě potřeby poskytnuty vyčleněným složkám PČR PIO, které jsou nezbytné pro vstup do nebezpečné zóny a umožní jim tam tak provádět potřebnou činnost. Po pokynu vydaném Policií ČR budou z nebezpečné zóny také jako poslední vyneseny i osoby, které nejeví žádné známky života.

12.3.2 Poskytovatel zdravotnické záchranné služby

Hlavním úkolem příslušníků výjezdových skupin PZZS je třídění postižených osob dle závažnosti jejich poranění a následné poskytování přednemocniční neodkladné péče (PNP) ve vnější zóně. Za toto třídění a ošetření raněných zodpovídá vedoucí lékař zásahu, který mimo jiné zodpovídá také za následný transport raněných do nemocnice a za organizaci zásahu PZZS

Při MU s velkým počtem raněných osob (což při teroristickém útoku většinou bývá), se z důvodu získání přehledu a neustálé kontroly nad raněnými, kde je navíc potřebné zajistit dostupný zdravotnický materiál a techniku pro ošetření raněných osob, se ve vnější zóně místa MU zřizuje tzv. Stanoviště pro shromáždění a třídění raněných, o jehož umístění rozhoduje vedoucí lékař zásahu spolu s vedoucími ostatních složek IZS. V tomto stanovišti je raněným osobám poskytována PNP a to v pořadí, které stanovily zasahující JPO v nebezpečné zóně na místě MU. Ve Stanovišti pro shromáždění a třídění raněných také probíhá lékařské přetřídění raněných osob, při kterém je raněným přidělena identifikační a třídící karta, ve které jsou uvedeny údaje o provedených lékařských zákrocích. Tato karta

se zpravidla umisťuje na krk nebo některou končetinu raněného a slouží zdravotníkům při transportu raněného do nemocnice, kde karta slouží také jako vstupní dokumentace raněného.

Obrázek 2: Stanoviště pro shromáždění a třídění raněných [Zdroj: 57]

V případě společného zásahu výjezdových skupin PZZS ve spolupráci s JPO mají činnosti těchto výjezdových skupin na místě zásahu MU určitá specifika. Mezi tato specifika patří např. to, že příslušníci výjezdových skupin PZZS obvykle nevstupují do nebezpečné zóny. Pouze ve výjimečných případech, po dohodě mezi velitelem zásahu a velitelem PZZS a za

podmínky, že jsou příslušníci výjezdových skupin PZZS vybaveni příslušnými PIO, které jsou pro zásah v nebezpečné zóně nezbytné. Bude-li to situace vyžadovat, např. v případě kontaminace místa zásahu nebezpečnými látkami, je navíc nutné, aby byla také dodržována ochrana časem, a při návratu z nebezpečné zóny musejí všechny jednotky, které v této zóně operovaly, projít stanovištěm dekontaminace zasahujících. U osob, které byly při MU poraněny, musí být před tím, než budou předány do péče příslušníkům výjezdových skupin PZZS taktéž provedena kontrola kontaminace a v případě nutnosti i následná dekontaminace. Výjimku tvoří pouze poraněné osoby, které jsou v přímém ohrožení života nebo osoby se závažným poraněním, u těchto osob má poskytnutí neodkladné péče a následný transport do nemocnic přednost před dekontaminací.

V ostatních případech, kdy příslušníci výjezdových skupin PZZS nevstupují do nebezpečné zóny, vykonávají některé z činností (které za normálních okolností provádí PZZS) jednotky PO. Mezi tyto činnosti patří např. třídění postižených osob dle závažnosti jejich poranění. V případech s velkým počtem raněných používají ke třídění postižených osob jednotky PO metodu START. Tato metoda se používá právě zejména v případech s vysokým počtem raněných nebo obětí, dále pak v případech, kdy počet raněných výrazně převyšuje počet lékařů, nebo v místech zásahu s omezeným přístupem k raněným bez využití speciální techniky. Pro rychlé roztřídění raněných osob podle vážnosti jejich zdravotního stavu se používají barevné pásky. Raněné osoby, kterým selhávají životní funkce a představují tak prioritu při poskytování PNP jsou označeny červenou barvou, raněné osoby, které nejsou schopny samostatného pohybu jsou označeny barvou žlutou a představují druhou prioritu při poskytování PNP, třetí prioritu při poskytování PNP tvoří raněné osoby, které jsou soběstačné a ty jsou označeny barvou zelenou. Osobám, které nejeví žádné známky života je přiřazena barva černá a tyto osoby jdou dále ponechány na místě zásahu.

Obrázek 3: Schéma použití metody START [Zdroj: 57]

Úkolem PZZS je také poskytnout informace PČR o raněných osobách, které zemřeli při transportu do nemocnice a vyložení těl zemřelých osob v Ústavu soudního lékařství.

12.3.3 Jednotky požární ochrany

Prvním úkolem JPO po příjezdu na místo zásahu, kde došlo k teroristickému útoku nebo jiné MU je prvotní průzkum. Cílem tohoto průzkumu je získat základní informace o místě zásahu jako je např. počet raněných, výskyt nebezpečných látek, nebezpečí výbuchu či jiná skytá nebezpečí, potřeba speciální techniky a další podobné informace, které pomohou veliteli zásahu při rozhodování o dalším postupu. Na základě informací získaných tímto

průzkumem musí velitel zásahu vyhodnotit situaci, informovat krajské informační a operační centrum (KOPIS), stanovit a povolat potřebné SaP, podle místních podmínek stanovit organizaci místa zásahu a dále pak v případě nutnosti požádat o vyšší stupeň organizace zásahu. Velitel zásahu dále z důvodu bezpečnosti zasahujících obeznámí jednotky zasahujících složek IZS s informacemi o současné bezpečnostní situaci a rizicích, která vyplývají z místa zásahu. Velitelem zásahu se stává zpravidla velitel JPO, která dorazí na místo zásahu jako první.

Hlavník úkol JPO však spočívá v provádění a koordinaci záchranných a likvidačních prací, které směřují k záchraně osob. Pro dosažení tohoto úkolu v případě součinnosti JPO s dalšími složkami IZS, JPO dále zajišťují:

1. Potřebné technické vybavení pro ostatní složky IZS.
2. Technickou podporu zasahujícím složkám IZS.
3. Jištění zasahujících SaP složek IZS.
4. Speciální techniku, která je nezbytná pro provedení záchranných a likvidačních prací.
5. Detekci a následnou identifikaci nebezpečných látek v nebezpečné zóně na místě zásahu.
6. Evakuaci osob z nebezpečné zóny.
7. V případě nutnosti dekontaminaci osob.
8. Součinnost při:
 - zajištění inženýrských sítí,
 - opatřeních, sloužících k omezení šíření tlakové vlny a jiných ničivých účinků výbuchu,
 - zřízení a zabezpečení shromaždiště evakuovaných osob,
 - doprovodných akcí pyrotechnického přívěsu nebo kontejneru.

12.3.4 Armáda České republiky

Síly a prostředky Armády České republiky (AČR) jsou nasazovány zejména v případech, kdy se jedná o teroristický útok nebo jinou MU s možností výskytu radioaktivních látek, kdy vyčleněné SaP AČR provádí na místě zásahu dle pokynů velitele zásahu činnosti související zejména s radiačním průzkumem nebo s dekontaminací osob, techniky či terénu.

V případě že jsou ozbrojené síly zaměstnány plněním svých / jejich základních úkolů nebo úkolů s vyšší prioritou, nebude nasazení SaP ve prospěch IZS uskutečněno.

Na řešení teroristického útoku či jiné KS nebo MU se může podílet i mnoho dalších složek IZS jako je např. Státní úřad pro jadernou bezpečnost, Celní správa ČR, Vězeňská služba ČR, poskytovatel akutní lůžkové péče, poskytovatel zdravotních služeb v oboru soudního lékařství atd., které jsou povolávány dle individuálních potřeb KS nebo MU. [57, 58, 59, 60]

12.4 ČINNOST OPERAČNÍCH STŘEDISEK V PŘÍPADĚ MOŽNÉHO TERORISTICKÉHO ÚTOKU

Operační střediska, která zabezpečují operační řízení při jakémkoliv MU nebo KS, tedy i v případě teroristického útoku, plní velkou část důležitých úkolů, bez kterých by nebylo možné úspěšné zvládnutí MU nebo KS. Mezi tyto úkoly operačních středisek patří zejména:

1. Přijímání a vyhodnocení tísňových volání občanů, kteří se nacházejí přímo v oblasti nebo v blízké vzdálenosti místa zásahu a informují velitele zásahu o získaných informacích, které by mohly mít vliv na zvládnutí KS nebo na bezpečnost zasahujících složek.
2. Řízení koordinace a součinnosti složek IZS na operační úrovni včetně orgánů, které s nimi spolupracují mimo místo zásahu.
3. Shromažďování všech dostupných informací, které jsou potřebné k činnosti věcně příslušných orgánů a z důvodu zajištění strategické podpory úrovně řízení zásahu.
4. Operační střediska jednotlivých složek IZS si mezi sebou navzájem předávají důležité informace o vývoji situace, které jsou nezbytné pro zahájení záchranných a likvidačních prací.
5. Monitorují radiokomunikaci velitelů jednotlivých složek IZS na tzv. součinnostním kanále, která je vyhrazen pro velitele složek IZS v případě zažádání poskytnou veliteli prostřednictvím tohoto kanálu potřebné informace.

V případě teroristického útoku nebo jiné KS, by se na operačním řízení záchranných a likvidačních prací podílela zejména níže uvedená operační střediska:

- operační a informační středisko příslušného HZS kraje (KOPIS),
- operační a informační středisko MV-GŘ HZS ČR (OPIS GŘ),

- operační a informační středisko IZS (OPIS IZS), kterým je místně příslušné operační středisko Hasičského záchranného sboru kraje (OPIS HZS kraje),
- integrované operační středisko příslušného krajského ředitelství policie (IOS).
- operační středisko operačního odboru Policejního prezidia ČR (OS OO PP ČR),
- operační střediska útvarů Policie ČR s celostátní působností (OS UCP),
- integrované operační středisko nebo operační středisko místně příslušného krajského ředitelství policie (IOS KŘP),
- místně příslušné zdravotnické operační středisko poskytovatele ZZS (ZOS ZZS),
- společné operační centrum Ministerstva obrany (SOC MO),
- operační středisko krizového štábu hl. m. Prahy1 (OS KŠ HMP).

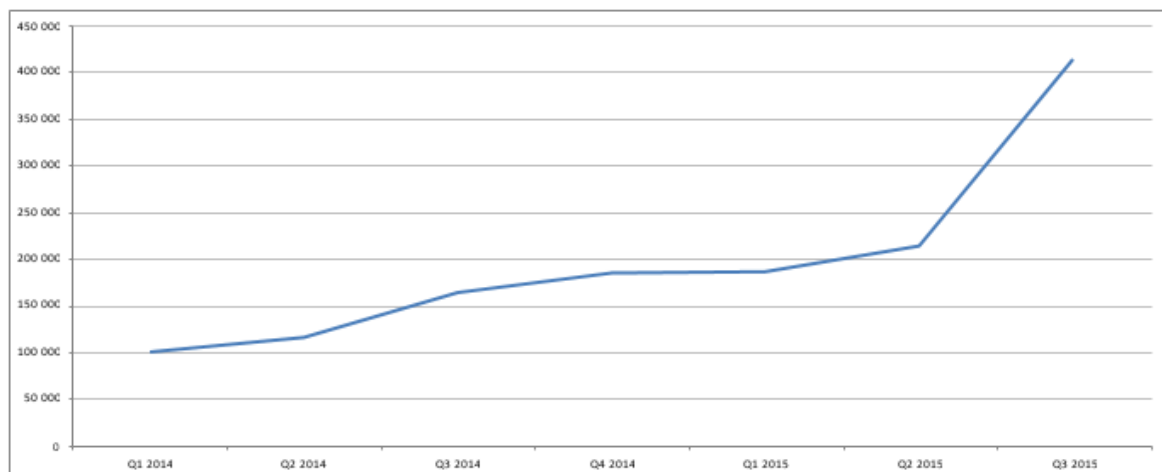
V případě nutnosti se však mohou na operačním řízení dle individuálních potřeb dané KS nebo MU podílet také některá další operační střediska, jako např. styčné místo Státního úřadu pro jadernou bezpečnost (styčné místo SÚJB), operační centrum Celní správy ČR (OC GŘC), některá integrovaná operační střediska atd. [57, 58, 59, 60]

13 NÁVRHY K MOŽNÉ ELIMINACI HROZEB TERORISTICKÝCH ÚTOKŮ NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY

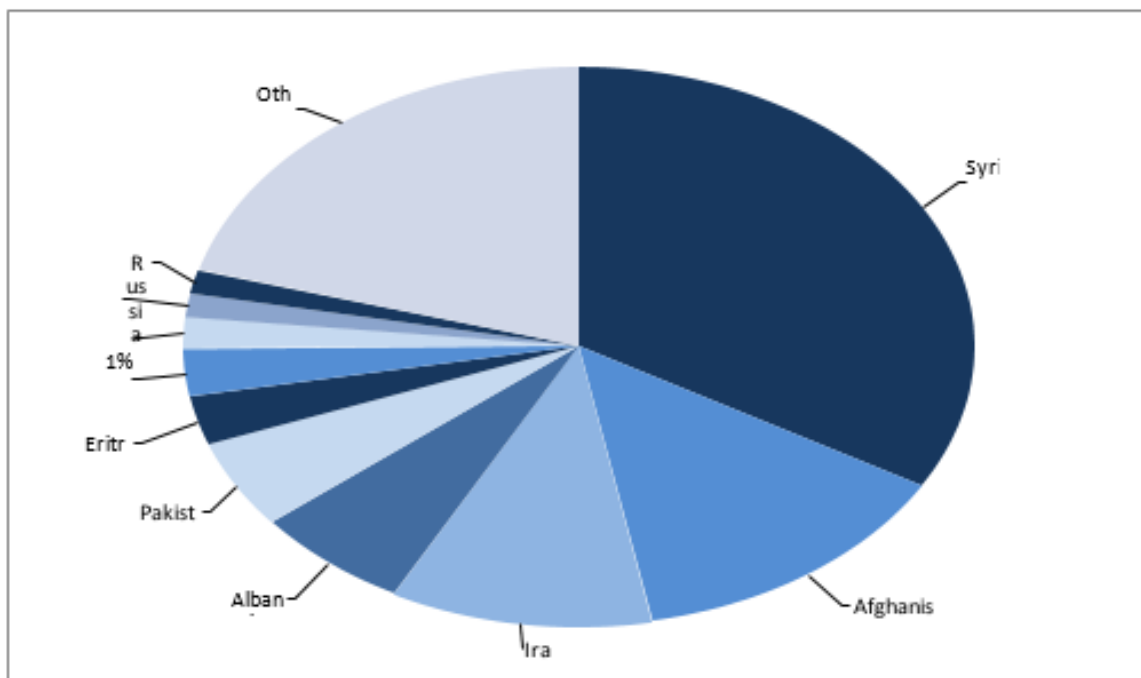
Cílem této kapitoly je navrhnout možná opatření pro nedostatky, které se mi podařilo odhalit pomocí analýzy našeho současného bezpečnostního systému

13.1 MIGRAČNÍ A AZYLOVÁ POLITIKA

Jeden z největších problémů současnosti představuje evropská migrační krize. Přestože se Evropa potýká s problémem velkého nárůstu imigrace již několik let, ještě nikdy nebyla situace tak vážná, jako doposud. Situace eskalovala v dubnu loňského roku, tedy v roce 2015, kdy z důvodů neustálých konfliktů a zhoršující se bezpečnostní situace v řadě zemí, zejména pak v oblasti Blízkého východu a Afriky se řada tamějšího, převážně muslimského obyvatelstva rozhodla, nebo byla donucena opustit své domovy a imigrovat někam jinam, ať už legální cestou (zažádání v dané zemi o azyl) nebo ilegálně, kdy se jedná o tzv. „uprchlíky“, kteří nelegálně proniknou přes státní hranice daného státu. Největší počet imigrantů pochází ze Sýrie dále pak z Afghánistánu a Iráku [61], kdy více než polovina z celkového počtu imigrantů pochází právě z pětice těchto států.

Graf 1: Graf poprvé žádajících o azyl v členských zemích EU [Zdroj: 61]

Graf 2: Graf poprvé žádajících o azyl v členských zemích EU ve 3.Q 2015 dle státního občanství [Zdroj: 61]

	Počet prvních žadatelů			Podíl na celku EU (%)	Počet na milion obyvatel*
	Q2 2015	Q3 2015	Vývoj (v %) Q3-2015 / Q2-2015	Q3 2015	Q3 2015
EU	213 200	413 815	+94%	100.0%	814
Belgie	5 040	14 650	+191%	3.5%	1 301
Bulharsko	4050	5 340	+32%	1.3%	742
Česká republika	275	260	-5%	0.1%	25
Dánsko	2 495	5 520	+121%	1.3%	975
Německo	80 935	108 305	+34%	26.2%	1 334
Estonsko	65	70	+14%	0.0%	55
Irsko	855	1 025	+20%	0.2%	222
Řecko	2 865	2 890	+1%	0.7%	267
Španělsko	3 675	3 585	-2%	0.9%	77
Francie	14 685	17 640	+20%	4.3%	266
Chorvatsko	25	35	+42%	0.0%	8
Itálie	14 895	28 395	+91%	6.9%	467
Kypr	400	610	+53%	0.1%	721
Lotyšsko	105	90	-12%	0.0%	46
Litva	60	85	+43%	0.0%	30
Lucembursko	245	625	+154%	0.2%	1 108
Maďarsko	32 675	108 085	+231%	26.1%	10 974
Malta	380	425	+12%	0.1%	990
Nizozemsko	6 270	14 775	+136%	3.6%	874
Rakousko	17 395	27 600	+59%	6.7%	3 215
Polsko	1 765	3 710	+110%	0.9%	98
Portugalsko	250	220	-12%	0.1%	21
Rumunsko	375	270	-28%	0.1%	14
Slovinsko	40	70	+67%	0.0%	34
Slovensko	25	15	-35%	0.0%	3
Finsko	1 605	15 130	+842%	3.7%	2 765
Švédsko	14 295	42 520	+197%	10.3%	4 362
Spojené království	7 470	11 870	+59%	2.9%	183
Norsko	2 760	8 505	+208%	-	1 646
Švýcarsko	7 010	11 980	+71%	-	1 455

Počet poprvé žádajících zaokrouhlen na nejbližších 5. Zaokrouhleno, nelze sčítat do 100%.

*Výpočty založeny na počtech obyvatel k 1. 1. 2015.

- Neuplatněno

Tabulka 1: Tabulka poprvé žádajících o azyl v členských zemích EU ve 3.Q 2015 dle státního občanství [Zdroj: 61]

Ze stále se zvětšující imigrace však bohužel vyplývají i některá další, jiná než ekonomická rizika, kdy jedno z těch největších představuje právě hrozba terorismu. I v této době se totiž najdou tací, kteří zneužijí současné špatné situace a využijí Evropskou migrační krizi ve svůj prospěch. Jedním z nich je např. „Islámský stát“, který využívá migrační vlnu k tomu, aby dostal své bojovníky do Evropy. Podle informací, které zveřejnila francouzská

tajná služba „Islámský stát“ již do Evropy vyslal 400 svých bojovníků, kteří jsou vycvičeni přímo pro sebevražedné útoky ve městech. Způsob, kterým se tito bojovníci snaží dostat do Evropy, není v zásadě nijak složitý ani finančně nákladný. Jedná se totiž vlastně o stejný postup, který využívá velký počet uprchlíků k tomu, aby se dostali do cílových destinací, kterými jsou zejména Německo, Rakousko, Dánsko, Švédsko, nebo Itálie. K tomu, aby tedy teroristé mohli cestu uskutečnit a nepozorovaně tak vniknout do Evropy, je zapotřebí získat syrské doklady, jelikož k syrským imigrantům jsou unijní úřady vstřícnější a mají tedy daleko větší šanci získat azyl. Pořízení syrských dokladů však není nikterak složité, stačí pouze získat kontakt na některého z mnoha padělatelů, který vám v přepočtu za 20 000 korun, do čtyřiceti hodin vystaví falešné syrské doklady včetně pasu a občanského průkazu. Následně se teroristé s falešnými doklady a vydávající se za syrské uprchlíky vydají do Řecka, kde tamní úřady nemohou tušit, zda se jedná o syrské uprchlíky, imigranty s falešnými doklady nebo teroristy. Přestože mají úřady pro tyto případy znalce arabštiny, kteří se snaží podle přízvuku odhalit kdo Syřan je a kdo se za něj pouze vydává, je to poměrně obtížné a navíc je tato metoda dost nepřesná a nejednoznačná. Z Řecka poté již mohou teroristé dále pokračovat už bez hraničních kontrol až do cílových destinací díky schengenskému prostoru. Přestože hlavním cílem teroristů budou s největší pravděpodobností země, jako je Německo, Rakousko, Dánsko, Švédsko, nebo Itálie, není vyloučeno, že někdo z teroristů již nepronikl nebo nepronikne i na území ČR.

Legální migrace však představuje pro ČR ten menší problém, jelikož Česká republika je jednou z nejméně žádaných zemí, co se týče azylu, konkrétně je na 22. místě z 28 států. Tato situace by se však mohla velmi rychle změnit, v případě, že by se změnila ochota Německa přijímat další uprchlíky a omezilo by počet žádostí o azyl. V tomto případě by se Česká republika mohla lehce stát zemí, do které budou uprchlíci z Německa ustupovat nebo dokonce mířit. Je však poměrně pravděpodobné, že s tímto přívalem uprchlíků do ČR by se mezi uprchlíky ukrývali také teroristé nebo jiní radikálové, kteří mohou jednat na vlastní pěst.

Daleko větší riziko však vyplývá z nelegální migrace. Jak již bylo uvedeno výše, ČR není pro uprchlíky z hlediska azylu příliš atraktivní, proto většina problému související s nelegální migrací na území ČR nevzniká z důvodu, že by zde uprchlíci chtěli zůstat ale spíše proto, že Česká republika slouží uprchlíkům pouze jako tranzitní země, přes kterou se pokoušejí dostat do dalších evropských zemí. Hlavní problém tedy spočívá v tom, že i když zde většina imigrantů neplánuje zůstat a pouze ČR prochází, tak se na území ČR

pohybuje velké množství osob, o kterých prakticky nic nevíme. Neznáme jejich totožnost, nevíme, odkud pochází, zdali nemají nějakou kriminální minulost, co mají v úmyslu nebo jestli nejsou nakaženi nějakou infekční nemocí. Z bezpečnostních důvodů je však nutné předpokládat, že se mezi uprchlíky, kterým se takto podařilo proniknout na území ČR, nacházejí i teroristé či jiní radikálové. Naši cizinecké policii se však poměrně úspěšně daří zadržovat nelegální migranty, o čem svědčí i statistiky z oficiálních stránek Policie ČR, dle kterých se v loňském roce podařilo cizinecké policii zadržet na našem území celkem 8 563 nelegálních migrantů, což vychází přibližně na 500 zadržených nelegálních migrantů každý měsíc. Otázkou zůstává, jaké procento z celkového počtu nelegálních migrantů se podařilo naší cizinecké policii zadržet, jelikož se může jednat o většinu, nebo také o pouhý zlomek z celkového počtu nelegálních migrantů, kteří se pokusili proniknout nebo pronikli na území ČR.

Je však nutné se na celou situaci podívat i z té druhé stránky. Po nedávných teroristických útocích, které má na svědomí „Islámský stát“, si v současné době značná část obyvatelstva slovo muslim nebo imigrant hned automaticky spojí se slovem terorista. A to je přesně to, co „Islámský stát“ chce a v co také doufá, jelikož tak vzbudí strach a paniku u obyvatel a nenávist, kterou se snaží vzbudit „Islámský stát“ ve zbytku světa vůči muslimům, pro něj činí ideální příležitost pro nábor nových členů. Proto je podstatné si uvědomit, že pouhý zlomek z celkového počtu imigrantů představuje teroristy a že každý muslim hned nemusí být nezbytně terorista.

A jak by tedy Česká republika měla reagovat na současnou situaci a jaké by měla zavést opatření? Dle mého názoru, by Česká republika měla pokračovat v dosavadní politice odmítání uprchlických kvót o povinném přerozdělení migrantů a následovat Slovensko v jeho jednání a podpořit tak žalobu kvůli kvótám. Domnívám se, že tyto kvóty nepomohou vyřešit současnou migrační krizi, ale spíše naopak, ji ještě zhorší, jelikož kvóty mohou motivovat množství dalších lidí, aby opustili své domovy a emigrovali do Evropy. Podle mě by o počtu přijímaných uprchlíků měla rozhodovat daná země, nikoliv Evropská unie, jelikož každá země s přijímáním imigrantů přijímá také určitá rizika, která z toho v současné bezpečnostní situaci vyplývají a proto, by mělo zůstat přijímání migrantů v jednotlivých zemích, na dobrovolné bázi. Navíc každá země by měla vědět nejlépe, jaké množství imigrantu je schopna integrovat.

Jedním z možných řešení, které by mohlo přispět ke zlepšení současné situace a migrační krize je, aby Evropská unie po členských státech vyžadovala dodržování Dublinského

systemu, kdy každá z členských zemí EU okamžikem svého vstupu do EU je vázána tzv. Dublinskou úmluvou, podle které jsou uprchlíci povinni požádat o azyl v první členské zemi, na jejíž území vstoupí. Tím však také uprchlíci ztrácejí možnost požádat o azyl v některé z dalších členských zemí a v případě zjištění vstupu těchto uprchlíků na území jiné členské země budou uprchlíci navráceni do členské země, ve které si již zažádali o poskytnutí azylu. V případě, že by Evropská unie zjistila, že některá z členských zemí nedodrží Dublinskou úmluvu, byla by následně dané členské zemi udělaná Evropskou unií pokuta.

Dalším z možných řešení, by dle mého názoru bylo vyloučení Řecka ze schengenského prostoru, jelikož Řecko jako členský stát schengenu již dlouhodobě neplní závazky, které z toho pro něj jakožto člena schengenu vyplývají. V případě že by se jednalo o jiný stát než je Řecko, tak bych nejprve navrhoval finanční pomoc a pomoc s ochranou hranic, Řecku však již v minulosti několikrát pomoc obdrželo a to jak od Evropské unie, tak i od členských států a to i přesto, že většinu problémů si způsobil Řecko vlastně samo. Nehledě na to, že i poskytnutá pomoc byla ve výsledku víceméně bezvýsledná, přestože nebyla malá.

Jedním z dalších, avšak horším řešením by bylo dočasné zrušení schengenského prostoru, což by znamenalo znovuzavedení hraničních kontrol v zemích Schengenské dohody. Přestože věřím, že by zavedení tohoto opatření bylo efektivní a výrazně by pomohlo omezit pohyb nelegálních migrantů po Evropě, mělo by také za následek velmi vážný dopad na ekonomickou situaci celé Evropy, včetně České republiky. Je tedy docela možné, že pád Schengenského prostoru může být přesně to, co „Islámský stát“ vlastně chce, a v případě zvýšení své aktivity v Evropských zemích, by toho dle mého názoru mohl poměrně snadno a rychle docílit.

V případě, že by však došlo k výraznému zhoršení současné situace nebo bezprostřednímu ohrožení našeho státu, např. v případě hrozby teroristického útoku, může Česká republika na základě rozhodnutí ministerstva vnitra ČR o okamžitém uzavření našich státních hranic a to nezávisle na Evropské komisi. Čímž by došlo k výraznému snížení nelegální migrace na našem území, zpomalilo by to pohyb nelegálních migrantů, kteří skrze ČR procházejí do dalších evropských států a teroristé by tak přišli o jednu ze svých oblíbených tras, jelikož dle informací tajných služeb slouží ČR jako tranzitní země, kterou mnoho teroristů přicházejících z východu využívá pro nepozorovaný vstup do Evropy. Pokud by však ČR rozhodla o uzavření svých státních hranic, mělo by to na ni stejný negativní dopad jako

v předešlém případě, tedy výrazné zhoršení ekonomické situace na našem území a také by se to pravděpodobně negativně projevilo na našem postavení v EU. [61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68]

13.2 PŮSOBENÍ MÉDIÍ

Média dnes tvoří nedílnou součást naší společnosti, tím, že nás dennodenně doslova zahlcují informacemi z okolního světa, si tak nějak připadáme spojeni s tímto světem a to i v případě, že se mnohdy jedná o informace z druhého konce světa, od kterého nás dělí tisíce kilometrů. Přestože se nás ve většině případů dění v tomto vzdáleném světě přímo netýká, tím že jsme díky médiím s tímto světem v každodenním kontaktu, tak jsme si k němu již podvědomě vytvořily určitý vztah a díky tomu, může mít dění v tomto světě značný vliv na naši psychiku nebo do určité míry ovlivnit i způsob našeho myšlení, čehož jsou i teroristé dobře vědomi. V důsledku velkého rozmachu masových médií tak vznikl nový typ terorismu, tzv. mediální terorismus. V následku toho teroristé přehodnotili své dosavadní cíle teroristických útoků, kterými doposud bylo usmrcení co největšího počtu osob, a soustředily se na cíl nový, kterým bylo získání co možná největší publicity a mediální pozornosti v následku svých útoků, jelikož jak sami teroristé brzy zjistily, strach a panika, která byla v lidech prostřednictvím médií vyvolána, umožnila teroristům snáze dosáhnout jejich cílů a požadavků.

Za den vzniku mediálního terorismu se dá nejspíše považovat již několikrát zmiňované datum 11. září 2001, kdy byl teroristickou organizací známou jako Al-Káida uskutečněn nejhorší teroristický útok v dějinách lidstva, jehož cílem byly věže světového obchodní centra v New Yorku. Tento útok si vyžádal mediální pozornost, který do té doby neměla obdoby. Chvíli poté, co tento útok uskutečnil, média nevědomky mnohonásobně znásobily psychologický dopad tohoto útoku, když prostřednictvím přímého přenosu brutálních záběrů z místa útoku rozesely strach a paniku nejen po celém USA ale i do celého světa. Nikdy předtím terorismus nebyl tak často a tak dlouho skloňovaným tématem.

Díky tomu to útok se terorismus stal takovou „mediální senzací“, něco co každého zajímá, něco o čem si všichni povídají, společné téma pro všechny věkové generace ale také něco, na čem se dá mediálně nebo politicky pěkně vydělat. Díky tomu se média doslova začala „předhánět“ v získávání informací a materiálu z míst, kde se teroristický útok uskutečnil, z důvodu zajištění větší sledovanosti. To potvrzuje i fakt, že podle

databáze Anopress pouze česká média reportovala v loňském roce o teroristické organizaci známé jako „Islámský stát“ více než 2 500 krát. [69]

Jsou dokonce známy i případy, kdy média pro zajištění větší sledovanosti zveřejnila některé klíčové nebo tajné informace které by mohli být rozhodující při vyšetřování daného teroristického útoku, jedná se např. o informace o možném místě pobytu útočníků nebo vůdců teroristických organizací, zveřejnění informací o plánovaných akcí proti teroristickým organizacím apod., kdy vyobrazením těchto informací může dojít ke zamření policejní operace a tyto informace se tím tedy stávají nepoužitelné, nebo naopak použitelné právě pro teroristy. Sledovanost jak již bylo výše zmíněno, je také hlavním cílem současného terorismu, tudíž můžeme říct, že terorismus a masová média mezi sebou mají určitý vzájemně prospěšný vztah. Média představují také jediný prostředek, kterým mohou teroristé komunikovat s okolním světem a umožňují tak teroristům např. klást ultimáta, žádat o výkupné za rukojmí nebo také šířit své propagační materiály.

S žádostí o výkupné za propuštění rukojmí, se již v minulosti setkala také ČR a to dokonce několikrát. Nejznámějším únosem je nejspíše únos dvou českých dívek, které byly uneseny v březnu roku 2013 v Pákistánu, blízko hranic s Íránem. Dívky byly vězněné dva roky a únosci za jejich propuštění požadovali nejprve finanční částku 20 milionů dolarů, poté se pak požadovaná částka snížila. Dívky se po dvou letech vrátily v pořádku domů ale donedávna nebylo jasné, zdali ČR za dívky výkupné zaplatila nebo ne, jelikož ministr vnitra Milan Chovanec uvedl „že Česká republika za ženy výkupné neplatila a že Český stát s teroristy nevyjednává a neplatí výkupné,“. To že to není pravda, se ukázalo až začátkem letošního roku, kdy Prezident ČR Miloš Zeman potvrdil, že ČR únosům zaplatila za unesené dívky výkupné o částce šest milion dolarů, tedy v přepočtu 150 milionů korun.

Žádání o výkupné ani šíření strachu a paniky není, však jediné k čemu teroristé zneužívají média. Teroristé využívají média také pro šíření svého propagačního materiálu. Tento propagační materiál teroristé zveřejňují zpravidla následně po uskutečnění některého ze svých teroristických útoků, aby si tak zajistili maximální publicitu a že jejich video shlédne co nejvíce lidí. Přesně to se jim také v minulosti již několikrát podařilo Brzy poté, co teroristé svá propagační videa zveřejnila, se tato video stala hlavní událostí, které se dostala do hlavních zpravodajství téměř po celém světě, včetně ČR. Je však zcela jasné, že tato videa teroristé nenatočili a nešíří je bez důvodně, navíc je vidět že si teroristé na těchto videích dali hodně záležet, jelikož jsou tato videa nahraná ve vysoké kvalitě, hraje k nim

doprovodná hudba a záběry na těchto videích mají promyšlenou kompozici, díky tomu videa působí až profesionálním dojmem, což ještě umocní psychologický dopad, který budou mít tato videa na veřejnost. Teroristé však propagační videa natáčí i z jiného důvodu než je vyvolání strachu a paniky u veřejnosti, a tím je nábor nových členů. Svými videi tedy apelují zejména na muslimské menšiny žijící v Evropě (jen v ČR dle oficiálních údajů, vyplývajících z posledního sčítání lidu žije 3 385 muslimů, neoficiální údaje však hovoří o 10 až dvaceti tisících) v USA nebo Anglii, které chce prostřednictvím svých videi motivovat k radikální činnosti nebo k tomu, aby se přidali k jejich organizaci. Proto také můžete v těchto propagačních videích vidět kromě výhrůzek také záběry směřujících se nebo objímajících se teroristův, kteří jsou různé barvy pleti a národnosti a většina videích je postaveno vlastně na tom, že teroristé jsou vlastně hrdinové, kteří bojují proti lži, bezpráví a hlavním „utlačitelům“ (představitelé států, které jsou hlavními aktéry v boji proti terorismu) dnešního světa.

Dalším rizikem, které s masovými médii souvisí je již zmiňované „předhánění se“ ve sběru informací, kdy se však může lehce stát, že média začnou šířit neověřené, nepotvrzené nebo dokonce nepravdivé informace. Takovýchto případů je v nedávné historii známo hned několik, např. v roce 2011 kdy britská televize ITV zveřejnila ukázkou z české počítačové válečné hry, kdy záběry pořízené z této hry vydávala za záznam skutečného teroristického útoku, který měla mít na svědomí teroristická organizace IRA. Podobný případ se však stal i začátkem letošního roku, kdy Íránská média zveřejnila záběry, jak odstřelovač v rámci dvou minut usmrtí šest členů teroristické organizace „Islámský stát“, jak se však později ukázalo, jednalo se stejně jako v předešlém případě o záběry pořízené počítačové válečné hry. Tato záměna počítačových her se skutečností byla sice nešťastná, ale situace se brzy vyjasnila a média uvedla věci na pravou míru, poté se této záměně většina diváků spíše jen zasmála. Může však také dojít k záměnám, která již tolik k smíchu být nemusí, čehož je ČR dobrým důkazem. V dubnu roku 2013 v Bostonu, v době kdy se konal tamější každoroční maraton, uskutečnily dva bratři Čečenské národnosti svůj bombový útok, při kterém v důsledku výbuchu zahynuli tři lidé a více než 180 lidí bylo zraněno. Při vyjádření k této události však americká média zaměnila čečenskou národnost pachatelů za českou, což mělo za následek vlnu nenávistných vzkazů ale také i výhrůzek na adresu České Republiky. Někteří Američané dokonce chtěli ČR vyhlásit válku. K ničemu takovému naštěstí nedošlo, americká média se omluvila za tento omyl a dala věci do pořádku, přesto však tento omyl médií také mohl mít mnohem vážnější následky (např. napadání Čechů

žijících v Americe). Tento případ jen dokazuje to, jak snadno dokáží média ovlivnit mínění veřejnosti a do jaké míry se velká část naší populace spoléhá na to, že to co média zveřejní, musí být automaticky pravda.

Jaká tedy zavést opatření abychom v ČR zabránili tomu, aby teroristé zneužívali naše média jako svou „zbraň“, jejíž prostřednictvím šíří strach a paniku do řad našeho obyvatelstva?

Tak za prvé by bylo vhodné, kdybychom postupovali tak, jak uvedl ministr vnitra ČR Milan Chovanec v případě unesených dívek: „Český stát s teroristy nevyjednává a neplatí výkupné," i když to na neštěstí nebyla pravda. Ano, neplatit výkupné za unesené občany ČR je možná kruté a pravděpodobně bych navrhoval něco jiného v případě, že by se jednalo o někoho mě blízkého, ale právě z tohoto důvodu by měl o těchto věcech rozhodovat někdo, kdo dokáže jednat objektivně a kdo se dokáže na celou situaci podívat z širšího pohledu a zvážit možné následky každého rozhodnutí, což by vláda ČR měla být. Tím že však naše vláda jednala s teroristy a vyhověla jejím požadavkům, může tím motivovat i jiné teroristické organizace k podobným únosům a mohlo by se také stát, že se čeští turisté stanou jedním z hlavních cílů únosů. Tím že navíc unikla informace o výši výkupného, které bylo za dívky zapláceno, je poměrně možné, že v případě dalšího únosu budou únosci za propuštění rukojmí požadovat daleko větší částku. Přestože rozhodnutí, které vláda ČR učinila, zachránilo dva lidské životy, bylo by nejspíš vhodné položit si otázku, jak nejspíše teroristé obdržené výkupné využijí. I když nebylo potvrzeno, že by únosci byli členy některé známe teroristické organizace, nelze to ani s jistotou vyloučit, jelikož je možné, že pokud by se ukázalo, že únosci jsou členy „Islámského státu“ nebo Al-Káidy, tak by se jejich šance na to, že s nimi bude ČR vyjednávat podstatně snížily, čehož si však mohli být únosci dobře vědomi a proto se také k žádné z teroristických organizací nepřihlásili. V případě, že by se však jednalo o členy některé ze zmíněných teroristických organizací, tak by s největší pravděpodobností obdržené výkupné (přibližně 150 milionu korun) použila ke zbrojení svých jednotek nebo pro uskutečnění dalších teroristických útoků, což by dozajista mělo za následek daleko více obětí, než životy dvou dívek. To však nejspíš nebrala vláda ČR při svém rozhodování v úvahu.

Dalším vhodným opatřením, by bylo zcela zakázat masovým médiím zveřejňovat propagační videa teroristických organizací a to například formou novely zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, kdy by byla jakákoliv propagace těchto videí masovými médii považována za trestný čin.

Přestože čl. 17 (1) usnesení č. 2/1993 Sb., Listiny základních práv a svobod, deklaruje každému občanovi ČR že „Svoboda projevu a právo na informace jsou zaručeny“ [70], tak si myslím, že by bylo vhodné záběry pořízené z teroristického útoku do jisté míry cenzurovat, jelikož např. některé detailní záběry zemřelých nebo těžce raněných osob, zejména pak civilistů, kteří se stali oběťmi tohoto útoku, vyvolají v řadách veřejnosti opět pouze strach a paniku, čímž jen pomohou teroristům uspět v jejich cíli. Nejlepší možností by bylo omezit hlášení masových médií o teroristických útocích pouze na hlasovou a textovou formu, tedy bez jakýchkoliv záběrů z místa útoku. Jelikož je však cenzura nepřijatelná viz Listiny základních práv a svobod, pak je možno toto opatření uplatnit pouze v některých výjimečných situacích, jako např. v případě vyhlášení prvního či vyššího stupně ohrožení terorismem v ČR.

Co se týče šíření nepravdivých, nepotvrzených informací médii, tak bych využil paragrafu § 199 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, podle kterého „Kdo úmyslně způsobí nebezpečí vážného znepokojení alespoň části obyvatelstva nějakého místa tím, že rozšiřuje poplašnou zprávu, která je nepravdivá, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo peněžitým trestem.“ [5] a na základě toho bych médiím, které se dopustili šíření těchto informací udělil peněžitý trest. Díky tomu by se snad média začala více zabývat ověřováním pravdivosti a věrohodnosti svých zveřejňovaných informací. V případě, že by se však ukázalo, že se tento paragraf na tento případ nevztahuje, navrhol bych, aby došlo v patřičné míře k úpravě tohoto zákona, tak aby zahrnoval i tento či jiné obdobné případy. [5, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76]

13.3 DOSTUPNOST INFORMACÍ NA INTERNETU

Jedním z problémů dnešního moderního světa je, že dnešní svět je doslova „zahlcen“ informacemi. Hlavní příčina tohoto problému souvisí s nástupem internetu, zejména pak s dobou, kdy se internet začal rozšiřovat i mimo akademickou sféru, tedy v 90. letech minulého století. Nástup internetu tak umožnil a usnadnil doposud nevídanou dostupnost informací všeho druhu, ale také šíření těchto informací dosáhlo zcela nového rozměru. Tyto informace jsou tak dostupné i běžnému uživateli a to bez jakéhokoliv omezení. Přestože se některé informace mohou zdát někomu bezvýznamné, nepotřebné, bezcenné a zdánlivě neškodné, mohou ty samé informace být někomu velmi k užitku, a může je použít ve svůj prospěch, ale také v neprospěch jiných. Vezmeme-li si kupříkladu třeba stránky metro-praha.info, kde nalezneme různé informace o pražském metru. Na těchto stránkách

se můžeme například dozvědět, kolik lidí denně pražským metrem cestuje, jaká je nejvytíženější trasa pražského metra, na které stanici nastupuje nejvíce lidí nebo v jakém časové rozmezí je dopravní špička. Pro normálního člověka jsou tyto informace bezvýznamné, možná zajímavé ale to je asi tak vše, pouhé údaje, čísla nic víc. Pro teroristu však tyto informace mohou znamenat možný počet potencionálních obětí a tedy jednu z klíčových informací pro plán jeho teroristického útoku. Podobné je to například s prodanými lístky na stadionech, s množstvím uskladněného amoniaku na zimních stadionech, s množstvím chloru skladováno v bazénech a s mnoha dalšími případy, kdy informace které se zdají být obyčejné, bezvýznamné a zdánlivě neškodné, však mohou být pro teroristy velice užitečné

Na internetu však můžeme nalézt také informace, které již na první pohled zcela jistě neškodné nejsou. Jedná se např. o podrobné návody toho, jak si doma vyrobit bombu a to včetně detailního postupu, seznamu potřebných komponentů, rad a typů na to, jak docílit nejsilnější exploze a nejničivějšího účinku. Na některých českých internetových stránkách se můžeme dokonce dočíst, jak sestrojít atomovou bombu podomácku. Otázkou však je, do jaké míry jsou tyto návody věrohodné a zdali by byl schopen si běžný občan obstarat všechny potřebné komponenty.

To že však některé návody na sestrojení bomby opravdu fungují, potvrzuje řada teroristických útoků, které se v minulosti uskutečnily. Jedním z nich je např. již zmiňovaný bombový útok v Bostonu, kdy dva bratři čečenské národnosti odpálili v době konání každoroční maratónu dvě podomácku vyrobené bomby. Bomby představovali tlakové kuchyňské hrnce tzv. papiňáky, jejichž obsahem byly kovové střepiny, hřebíky, kuličková ložiska a slabá výbušnina. Návod na sestrojení těchto bomb si bratři údajně našli právě na internetu.

Na internetu však můžete kromě návodu na sestrojení bomb nalézt i celou řadu dalších znepokojivých věcí. Jednou z takových věcí je např. výcvikový manuál pro tzv. osamělé vlk. Tento manuál původně vydala teroristická organizace Al-Káida, později však byl manuál aktualizován teroristickou organizací „Islámský stát“, která zveřejnila jeho upravenou verzi na internetu. Obsahem tohoto manuálu jsou rady pro potencionální teroristy, kterým mají tyto rady pomoci při realizaci jejich případných teroristických útoků. V manuálu se např. dočtete, že pokud chcete zvýšit šance na úspěšné provedení vašeho útoku, tak by jste se např. měli vyhnout tomu, aby jste vypadali jako muslim. To znamená, že byste neměli nosit islámské tuniky ani muslimské šperky a místo nich nosit pro

odvedení pozornosti křesťanský kříž, je nejlépe být hladce oholen a používat parfémů na alkoholové bázi (muslimové používají parfémů bez alkoholu). Mimo to, se však také v manuálu dočtete, že nejlepším místem pro plánování útoků jsou diskotéky, jelikož díky hlasité hudbě a tomu, že velká část lidí je zde pod vlivem alkoholu, je zde minimální riziko odhalení.

Na závěr je tedy ještě nutno dodat, že jednu věc mají všechna zmiňovaná rizika, která vyplývají z neomezeného přístupu k informacím na internetu společně a to, že k tomu aby si terorista tyto informace obstaral, nemusí být ani žádný hacker, dokonce nemusí být ani nijak zvlášť technicky zdatný a vystačí si pouze se základními znalostmi, které má v dnešní době i každé malé dítě.

Jak se tedy v lze ČR proti hrozbě, která ze zneužití těchto informací vyplývá bránit? Popravdě dost obtížně, zdali vůbec. Přestože podle čl. 17, odst. 4 usnesení č. 2/1993 Sb., Listiny základních práv a svobod, může stát „Svobodu projevu a právo vyhledávat a šířit informace omezit zákonem, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost, ochranu veřejného zdraví a mravnosti.“ [70], tak internet v dnešní době obsahuje několik desítek možná i stovek milionů terabytů dat a každým dnem další obrovské množství dat stále přibývá. Z tohoto důvodu není nijak možné všechnen tento nevhodný obsah zcela filtrovat, cenzurovat nebo mazat. [70, 77, 78, 79, 80]

ZÁVĚR

Jak již z názvu bakalářské práce vyplývá, hlavním cílem této práce bylo analyzovat současné hrozby terorismu v ČR, zhodnotit, jak je ČR na tyto hrozby připravena a případně se pokusit navrhnout vhodná opatření, která by snížila riziko realizace těchto hrozeb a zlepšila by tak současnou bezpečnostní situaci v ČR.

Po důkladné analýze problematiky terorismu na území ČR se potvrdilo, že nejzávažnější hrozby terorismu pro ČR vyplývají zejména z organizovaného zločinu a náboženského extremismu.

Jak již bylo dříve v této práci zmíněno, tak pojem organizovaný zločin zahrnuje celou škálu trestných činností, mezi které mimo jiné patří taky korupce. A právě korupce představuje jeden z hlavních problémů, které z organizovaného zločinu pro ČR vyplývají. To, že se ČR již nějakou dobu s korupcí potýká, není žádné tajemství ale všeobecně známá věc. Můžeme se s ní setkat téměř ve všech oblastech dnešní společnosti a to včetně policie, armády, soudů, vlády, nebo Parlamentu, což může mít velmi vážný dopad jak na bezpečnostní, tak i legislativní systém ČR. Dalším nebezpečím, které s organizovaným zločinem souvisí, je organizování nelegální migrace. Přestože je nelegální migrace v současné době velmi aktuálním tématem, ČR se s tímto problémem potýká již poměrně dlouhou dobu, konkrétně někdy od počátku 90. let, kdy ČR sloužila jako „tranzitní země“ pro převoz zbraní, drog a lidí. V této oblasti se toho od té doby moc nezměnilo, jelikož ČR je „tranzitní zemí“ i dnes. Důvodem, proč tomu tak je, je podle některých to, že ČR je bezpečný stát, osobně se však domnívám, že je to spíše z důvodu nedokonalosti našeho legislativního systému a slabých bezpečnostním opatřením.

Z problému současné migrace však vyplývají i některé další vážné hrozby. Jednou z těch největších, která souvisí právě se zmiňovaným náboženským extremismem, je teroristických útoků tzv. osamělých vlků. Právě vůči této formě útoku je ČR také nejvíce zranitelná, jelikož doposud neexistuje nějaká účinná metoda jak útočníka s těmito úmysly včas odhalit.

Jedním z cílů bakalářské práce také bylo navrhnout opatření, která by snížila riziko realizace těchto hrozeb a pomohla zlepšit současnou bezpečnostní situaci v ČR. Opatření byla navrhována zejména formou novelizace některých současných právních předpisů ČR a to především v oblasti již zmiňované migrace, azylové politiky a v mediální oblasti, ze které taktéž vyplývají některá závažná rizika.

I přes tato fakta však můžeme stále současnou bezpečnostní situaci v České republice z hlediska hrozby terorismu hodnotit jako relativně bezpečnou. Důvodem, proč tomu tak je a proč se také na území ČR doposud žádný teroristický útok neuskutečnil, však není nikoliv dokonalost nebo spolehlivost našeho bezpečnostního a legislativního systému, ale spíše to, že ČR představuje pro teroristy stále příliš malou hrozbu na to, aby vynakládaly jakékoliv prostředky na cílený útok proti tak malému státu. Česká republika prakticky sama o sobě nemůže teroristy nijak ohrozit. Z tohoto důvodu si teroristé šetří své prostředky pro jiné, hodnotnější cíle, kterými jsou větší a vyspělejší státy, představující pro teroristy daleko větší hrozbu.

Přestože však riziko teroristického útoku na území České republiky zůstává stále nízké, není nikoliv zanedbatelné. Proto tuto hrozbu nesmíme za žádných okolností podcenit a musíme být neustále připraveni jí čelit.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] KRULÍK, Oldřich. *Fenomén současného terorismu*. Vyd. 1. Brno: 2008, Vysoké učení technické v Brně, Fakulta chemická. 124 s. ISBN 978-80-214-3600-8 · barev. il.
- [2] TERORISMUS. POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY. [online]. [cit. 2016-02-11]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/narodni-kontaktni-bod-pro-terorismus.aspx?q=Y2hudW09Mg%3D%3D>
- [3] BRZYBOHATÝ, Marian. *Terorismus I*. Vyd. 1. Praha: Police history, 1999, 141 s., [6] s. obr. příl. ISBN 80-902670-1-7.
- [4] JANOŠEC, Josef. *O terorismu : pro pracovníky bezpečnostního systému*. 1. vyd. V Ostravě: 2010, Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství. 108 s. ISBN 978-80-7385-097-5 · il. (převážně barev.)
- [5] ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb. ze dne 8. ledna 2009 trestní zákoník. In: *Sbírka zákonů*. Částka 11, s. 354-461. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>
- [6] ČESKO. Zákon č. 253/2008 Sb. ze dne 5. června 2008 o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu. In: *Sbírka zákonů*. Částka 88, s. 3686-3709. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>
- [7] ČESKO. Zákon č. 210/2008 Sb. ze dne 28. května 2008 k provedení zvláštních opatření k boji proti terorismu. In: *Sbírka zákonů*. Částka 66, s. 2694-2696. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>
- [8] Bezpečnostní systém státu. *MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY*. [online]. © 2015 [cit. 2016-02-14]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnostni-system-statu.aspx>
- [9] Bezpečnostní systém. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky*. [online]. [cit. 2016-02-14]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/bezpecnostni_politika/bezpecnostni_system.html
- [10] KRÁSNÝ, Antonín, Oldřich SOCHA. MOŽNÉ VLIVY BEZPEČNOSTNÍHO PROSTŘEDÍ NA ČESKOU REPUBLIKU A JEJÍ OZBROJENÉ SÍLY. *OBRANA A STRATEGIE*. [online]. 9.7.2007 [cit. 2016-02-14]. Dostupné

- z: http://www.obranaastrategie.cz/cs/archiv/rocnik-2006/1-2006/mozne-vlivy-bezpecnostniho-prostredi-na-ceskou-republiku-a-jeji-ozbrojene-sily.html#.VsBbK_LhCUk
- [11] EICHLER, Jan. Jak vyhodnocovat bezpečnostní hrozby a rizika dnešního světa. *OBRANA A STRATEGIE*. [online]. 10.7.2007 [cit. 2016-02-14]. Dostupné z: <http://www.obranaastrategie.cz/cs/archiv/rocnik-2004/2-2004/jak-vyhodnocovat-bezpecnostni-hrozby-a-rizika-dnesniho-sveta.html#.VoAhDhXhCUk>
- [12] Bezpečnostní hrozby. *MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY*. [online]. 7.5.2014 [cit. 2016-02-14]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/bezpecnostni-hrozby-337414.aspx>
- [13] EU fight against terrorism. *European Council Council of the European Union*. [online]. [2015] [cit. 2016-02-24]. Dostupné z: <http://www.consilium.europa.eu/cs/policies/fight-against-terrorism/>
- [14] Bezpečnostní strategie ČR. *Městská část Praha 6*. [online]. © 1998 – 2016 [cit. 2016-02-14]. Dostupné z: https://www.praha6.cz/bezpecnostni_strategie.html
- [15] revuepolitika. *Nová Bezpečnostní strategie České republiky*. [online]. © 2009-2016 [cit. 2016-02-14]. Dostupné z: <http://www.revuepolitika.cz/clanky/642/nova-bezpecnostni-strategie-ceske-republiky>
- [16] *Bezpečnostní strategie české republiky*. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, 2015. ISBN 978-80-7441-005-5
- [17] BRÁZOVÁ, Věra-Karin , František ŠULC. Komparace Bezpečnostních strategií ČR z let 1999, 2001 a 2003 . *CESEC*. [online]. 14.2.2016 [cit. 2016-02-14]. Dostupné z: ceses.cuni.cz/CESES-70-version1-Sulc_Brazova.ppt
- [18] Bezpečnostní strategie České republiky schválena vládou. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky*. [online]. 09.09.2011 [cit. 2016-02-14]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/bezpecnostni_politika/archiv/bezpecnostni_strategie_cr/index.html
- [19] Vláda aktualizovala Bezpečnostní strategii České republiky. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky*. [online]. 4.2.2015 [cit. 2016-02-14]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/udalosti_a_media/tiskove_zpravy/x2015_02_04_vlada_aktualizovala_bezpecnostni_strategii.html

- [20] Strategie České republiky pro boj proti terorismu od r. 2013. *MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY*. [online]. © 2016 [cit. 2016-02-14]. Dokument ve form8 Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/dokumenty-454055.aspx>
- [21] MAREŠ, Miroslav. *Terorismus v ČR*. 1. vyd. Brno: Centrum strategických studií, 2005, 476 s. ISBN 8090333389.
- [22] FOLTIN, Petr, David. ŘEHÁK. OBRANA A STRATEGIE. *Historický vývoj terorismu* [online]. [2006] [cit. 2016-02-11]. Dostupné z: <<http://www.obranaastrategie.cz/cs/archiv/rocnik-2006/1-2006/historicky-vyvoj-terorismu.html#.VIJW33YvfIU>>
- [23] BÍZOVÁ, Kateřina. Historické mezníky terorismu. *BEZPEČNOSTNÍ ZPRAVODAJ Odborné rady, akce, reportáže a další zajímavosti z prostředí komerční bezpečnosti*. [online]. 11.05.2013 [cit. 2016-02-12]. Dostupné z: <http://www.bezpecnostni-zpravodaj.cz/historicke-mezniky-terorismu-1-cast/>
- [24] MATAL, Ondřej. Co je to fundamentalismus?. *VÁLKA.CZ*. [online]. 18.01.2005 [cit. 2016-02-12]. Dostupné z: http://www.valka.cz/clanek_10964.html
- [25] BÍZOVÁ, Kateřina. Fundamentalismus – islámský fundamentalismus. *BEZPEČNOSTNÍ ZPRAVODAJ Odborné rady, akce, reportáže a další zajímavosti z prostředí komerční bezpečnosti*. [online]. 01.12.2013 [cit. 2016-02-12]. Dostupné z: <http://www.bezpecnostni-zpravodaj.cz/fundamentalismus-islamsky-fundamentalismus/>
- [26] STRAŠÍKOVÁ, Lucie. Teroristické útoky z 11. září trvale změnilly podobu světa. *Česká televize*. [online]. 11. 9. 2011 [cit. 2016-02-12]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/1442259-teroristicke-utoky-z-11-zari-trvale-zmenily-podobu-sveta>
- [27] LINHART, Petr a Radim ROUDNÝ. *Ochrana obyvatelstva a terorismus: distanční opora*. Vyd. 2. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2010, 233 s. ISBN 978-80-7395-252-5.
- [28] MAREŠ, Miroslav. Ku Klux Klan a pravicový extremismus V ČR. *STŘEDOEVROPSKÉ POLITICKÉ STUDIE CENTRAL EUROPEAN POLITICAL STUDIES REVIEW*. [online]. [2001] [cit. 2016-02-12]. Dostupné z: <http://www.cepsr.com/clanek.php?ID=73>

- [29] ZALMAN, Amy. Black Panthers. *about news*. [online]. 25.11.2014 [cit. 2016-02-11]. Dostupné z: http://terrorism.about.com/od/groupsleader1/p/Black_Panthers.htm
- [30] Ekoterorismus. *BEZPEČNOSTNÍ RIZIKO*. [online]. 9.1.2009 [cit. 2016-02-11]. Dostupné z: <http://www.bezpecnost.estranky.cz/clanky/bezpecnostni-riziko/ekoterorismus.html>
- [31] ŽIŽKA, Luboš. EKOTERORISMUS PO ČESKU. *ANTIMELOUN.CZ ZLOČINY EKOLOGŮ / CRIME OF ENVIROMENTALISM*. [online]. 7.2.2012 [cit. 2016-02-11]. Dostupné z: <http://www.antimeloun.cz/?p=2047>
- [32] Ekoterorismus – co to je?. *Veselý koníček SIEGL*. [online]. 27.3.2015 [cit. 2016-02-11]. Dostupné z: <http://www.siegl.cz/blog/niceni-prirody/ekoterorismus-co-to-je>
- [33] JIROVSKÝ, Václav. *Kybernetická kriminalita :nejen o hackingu, crackingu, virech a trojských koních bez tajemství*. 1. vyd. Praha: Grada, 2007. 284 s. ISBN 9788024715612.
- [34] FOLTIN, Petr, David ŘEHÁK. Důvody realizace a formy terorismu – Obrana a strategie. *OBRANA A STRATEGIE*. [online]. 10.7.2007 [cit. 2016-02-12]. Dostupné z: www.obranaastrategie.cz/filemanager/files/file.php?file=6291
- [35] ČERNÝ, Karel. Případové studie vztahu sebevražedného terorismu a okupace. Kritická analýza přístupu Roberta Papea. *REXTER*. [online]. 19.5.2015 [cit. 2016-02-12]. Dostupné z: <http://www.rexter.cz/pripadove-studie-vztahu-sebevrazedneho-terorismus-a-okupace-kriticka-analyza-pristupu-roberta-papea/2015/05/19/>
- [36] JAHODA, Radomír. Sebevražedný terorismus . *NEVIDITELNÝ PES*. [online]. 21.5.2003 [cit. 2016-02-12]. Dostupné z: http://archiv.neviditelnypes.lidovky.cz/clanky/2003/05/30509_1_0_0.html
- [37] RAJKOVIČ, Ondřej. Sebevražedné útoky: Taktický prvek. *ARMÁDNÍ NOVINY aktuální zpravodajství ze světa vojenské techniky*. [online]. 24.1.2014 [cit. 2016-02-14]. Dostupné z: <http://www.armadninoviny.cz/sebevrazedne-utoky-takticky-prvek.html>
- [38] MIKA, Otakar. Časopis 112 ROČNÍK XIV ČÍSLO 4/2015. *HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY*. [online]. [2015] [cit. 2016-02-14]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/casopis-112-rocnik-xiv-cislo-4-2015.aspx?q=Y2hudW09NQ%3D%3D>

- [39] KOUKAL, Milan. Vynálezy, které mohly zničit svět: ŽIVÍ BY ZÁVIDĚLI MRTVÝM!. *21.STOLETÍ*. [online]. 21.7.2009 [cit. 2016-02-14]. Dostupné z:<http://21stoleti.cz/2009/07/21/vynalezy-ktere-mohly-znicit-svet-zivi-by-zavideli-mrtvym/>
- [40] SVAČINA, Petr. Terorismus a biologické zbraně. *gp global politics*. [online]. 26.11.2001 [cit. 2016-02-14]. Dostupné z:<http://www.globalpolitics.cz/studie/terorismus-biologicke-zbrane>
- [41] KUŽEL, Stanislav. Kybernetická kriminalita IV: Hacktivismus a kyberterorismus. *BussinessIT*. [online]. [2012] [cit. 2016-02-14]. Dostupné z:<http://www.businessit.cz/cz/kyberneticka-kriminalita-iii-hacktivismus-a-kyberterorismus.php>
- [42] NATO: Kyber terorismus je celosvětovou hrozbou. *natoaktual.cz oficiální portál informačního centra o NATO*. [online]. 6.3.2008 [cit. 2016-02-14]. Dostupné z: http://www.natoaktual.cz/nato-kyber-terorismus-je-celosvetovou-hrozbou-frv-na_media.aspx?c=A080306_155324_na_media_m00
- [43] ČERNÝ, Michal. Kyberterorismus v informační společnosti. Část I. *Inflow information journal*. [online]. 5. 9. 2012 [cit. 2016-02-14]. Dostupné z:<http://www.inflow.cz/kyberterorismus-v-informacni-spolecnosti-cast-i>
- [44] PŘEHLEDNĚ: Krvavé útoky v Paříži a hon na teroristy den po dni Zdroj: http://www.lidovky.cz/prehledne-terroristicke-utoky-v-parizi-a-jejich-nasledky-den-po-dni-101-zpravy-svet.aspx?c=A151119_155700_in_zahranici_ELE. *LIDOVKY.CZ*. [online]. 19.11.2015 [cit. 2016-02-15]. Dostupné z:http://www.lidovky.cz/prehledne-terroristicke-utoky-v-parizi-a-jejich-nasledky-den-po-dni-101-zpravy-svet.aspx?c=A151119_155700_in_zahranici_ELE
- [45] CHMELÍK, Jan. *Zločin bez hranic: vyšetřování terorismu a organizovaného zločinu*. Praha: Linde, 2004, 185 s. ISBN 8072014803.
- [46] Co je organizovaný zločin. *POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY*. [online]. © 2015 [cit. 2016-02-12]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/co-je-organizovany-zlocin.aspx>
- [47] Co je extremismus?. *POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY*. [online]. © 2015 [cit. 2016-02-12]. Dostupné z <http://www.policie.cz/clanek/prevence-informace-o-extremismu-co-je-extremismus.aspx>

- [48] MAREŠ, Miroslav, Ivo SVOBODA a Eduard STEHLÍK. *Extremismus jako bezpečnostní hrozba*. 1. vyd. Praha: Ministerstvo obrany České republiky, Odbor komunikace a propagace (OKP), 2011, 123 s. ISBN 978-80-7278-568-1.
- [49] STĚHULOVÁ, Petra. Hrozba terorismu ve světě: Šéf Interpolu nemá dobrou zprávu. *EuroZprávy.cz*. [online]. 13.4.2015 [cit. 2016-04-19]. Dostupné z: <http://zahranicni.eurozpravy.cz/eu/118002-hrozba-terorismu-ve-svete-sef-interpolu-nema-dobrou-zpravu/>
- [50] KOUKALOVÁ, Barbora. Český expert na terorismus: Evropa nezvládá útoky, chová se hystericky. *denní EXPRESS*. [online]. 16.11.2015 [cit. 2016-04-19]. Dostupné z: http://www.expres.cz/teroristicky-utok-v-parizi-dfv-zpravy.aspx?c=A151116_064035_dx-zpravy_bk
- [51] 10 nepříjemných pravd o teroristických útocích, které nikdo nechce slyšet. *denní EXPRESS*. [online]. 24.3.2015 [cit. 2016-04-19]. Dostupné z: http://www.expres.cz/neprijemne-pravdy-o-terorismu-ktere-nikdo-nechce-slyset-pk5-zpravy.aspx?c=A160324_202119_dx-zpravy_shu
- [52] MATOUŠEK, Jiří, O. MIKA a D. VIČAR. *Nové hrozby terorismu: Chemický, biologický, radiologický a jaderný terorismus*. Brno: Univerzita obrany, 2005. 121 s. Univerzita Obrany, Brno 2005. ISBN 80-7231-037-2.
- [53] Pražským metrem projede denně 1 272 143 cestujících! Nejrušnější je Můstek a Pavlák. *Miluju Prahu*. [online]. 12.12.2015 [cit. 2016-04-19]. Dostupné z: <http://www.milujuprahu.cz/2015/12/prazskym-metrem-projede-denne-1-272-143-cestujicich-nejrusnejsi-je-mustek-a-pavlak/>
- [54] HRUBÁ, Alice a Marek Sobek. VIDEO Z CVIČENÍ: Amoniak na „zimáku“ ohrozil 5000 lidí. *Požáry.cz ohnisko žhavých zpráv*. [online]. 14.4.2010 [cit. 2016-04-19]. Dostupné z: <http://www.pozary.cz/clanek/23217-video-z-cviceni-amoniak-na-zimaku-ohrozil-5000-lidi/>
- [55] VLACHOVÁ, Anna. Potravinový terorismus a agroterorismus. *VOJENSKÉ ROZHLEDY Czech Military Review*. [online]. [2011] [cit. 2016-04-19]. Dostupné z: <http://www.vojenskerozhledy.cz/kategorie/potravinovy-terorismus-a-agroterorismus>

[56] ČESKO. Zákon č. 239/2000 Sb. ze dne 28. června 2000 o integrovaném záchranném systému a změně některých zákonů. In: *Sbírka zákonů*. Částka 73, s. 3461-3474. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>

[57] KATALOGOVÝ SOUBOR -TYPOVÁ ČINNOST SLOŽEK IZS PŘI SPOLEČNÉM ZÁSAHU Typová činnost složek IZS při společném zásahu u mimořádné události s velkým počtem raněných a obětí STČ 09/IZS. *MV GŘ HZS ČR Hasiči vzdělávání Vzdělávací portál jednotek požární ochrany*. [online]. [2008] [cit. 2016-04-19]. Dostupné z: https://www.hasici-vzdelavani.cz/sites/default/files/download/48/Nepovim_IZS/stc09_2008_uplna.pdf

[58] KATALOGOVÝ SOUBOR -TYPOVÁ ČINNOST SLOŽEK IZS PŘI SPOLEČNÉM ZÁSAHU Špinavá bomba STČ 01/IZS. *MV GŘ HZS ČR Hasiči vzdělávání Vzdělávací portál jednotek požární ochrany*. [online]. [2015] [cit. 2016-04-19]. Dostupné z: https://www.hasici-vzdelavani.cz/sites/default/files/download/48/Nepovim_IZS/stc01_izs_spinava_bomba_2015.pdf

[59] ŠINDLER, Jaromír. Třídění raněných metodou START. *DUMY Sdílejme společně*. [online]. 31.5.2013 [cit. 2016-04-19]. Dostupné z: <https://view.officeapps.live.com/op/view.aspx?src=http://dumy.cz/nahled/81338>

[60] KATALOGOVÝ SOUBOR -TYPOVÁ ČINNOST SLOŽEK IZS PŘI SPOLEČNÉM ZÁSAHU Hrozba použití NVS nebo nález NVS, podezřelého předmětu, munice, výbušnin a výbušných předmětů STČ 03/IZS. *SOUHRN METODICKÝCH PŘEDPISŮ pro činnost jednotek požární ochrany*. [online]. [2008] [cit. 2016-04-19]. Dostupné z: https://www.hasici-vzdelavani.cz/sites/default/files/download/48/Nepovim_IZS/stc09_2008_uplna.pdf

[61] PELTRÁM, Antonín. Azyl v členských státech EU. *eLogistika.info*. [online]. 15.12.2015 [cit. 2016-04-19]. Dostupné z: <http://www.elogistika.info/azyl-v-clenskych-statech-eu/>

[62] HENDRYCH, Lukáš. Teroristé využívají Česko jako tranzitní zemi, prohlásil Sobotka. *iDNES.cz*. [online]. 19.11.2015 [cit. 2016-04-19]. Dostupné z:

http://zpravy.idnes.cz/pres-prahu-se-prepravuji-teroriste-prohlasil-premier-sobotka-pba-/zahranicni.aspx?c=A151119_183624_zahranicni_rych

[63] Blokovat řecko-makedonskou hranici? Vyloučit Řecko ze Schengenu? EU přemýšlí, jak zbrzdit migranty. *Aktuálně.cz*. [online]. 23.1.2016 [cit. 2016-04-19]. Dostupné z: <http://zpravy.aktualne.cz/zahranici/eu-zvazuje-zablokovani-recko-makedonske-hranice-pro-migranty/r~d2fad752c1af11e58a2b0025900fea04/>

[64] GÜNTEROVÁ, Tereza. Uprchlíci a žadatelé o azyl v České republice . *VARIANTY*. [online]. [2004] [cit. 2016-04-19]. Dostupné z: http://www.varianty.cz/download/docs/202_uprchli-ci-a-z-adatele-o-azyl-v-c-r.pdf

[65] RENDLOVÁ, Kateřina. Vyhodnocení nelegální migrace za rok 2015. *POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY*. [online]. 4.2.2016 [cit. 2016-04-19]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/vyhodnoceni-nelegalni-migrace-za-rok-2015.aspx>

[66] KREJČÍ, Oskar. Migranti, Česko a narůstající chaos. *Nová republika*. [online]. 10.1.2016 [cit. 2016-04-20]. Dostupné z: <http://www.novarepublika.cz/2016/01/migranti-cesko-narustajici-chaos.html>

[67] PODANÝ, Petr. Džihádista získá za pakatel pas s premiérem Nizozemí. *TÝDEN.cz*. [online]. 17.9.2015 [cit. 2016-04-20]. Dostupné z: http://www.tyden.cz/rubriky/zahranici/evropa/dzihadista-ziska-za-pakatel-pas-s-premierem-nizozemi_355978.html

[68] HORÁKOVÁ, Kateřina. V Evropě je 400 teroristů: Mají rozkaz čekat na správný čas, aby zabili co nejvíce lidí. *denní EXPRESS*. [online]. 24.3.2016 [cit. 2016-04-20]. Dostupné z: http://www.expres.cz/tajne-sluzby-varuji-pred-400-teroristy-d84-/zpravy.aspx?c=A160324_072316_dx-zpravy_khor

[69] TURKOVÁ, Markéta. Fascinace médií Islámským státem hraje teroristům do karet . *munimedia*. [online]. 24.4.2016 [cit. 2016-04-20]. Dostupné z: <http://www.munimedia.cz/prispevek/fascinace-medii-islamskym-statem-hraje-teroristum-do-karet-9110/>

[70] ČESKO. Ústavní zákon č. 2/1993 Sb. ze dne 16. prosince 1992 ÚSTAVA ČESKÉ REPUBLIKY. In: *Sbírka zákonů*. Částka 1, s. 3-23. Dostupný také z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>

- [71] VAINL, Ladislav, Petra Petříková a Josef Kopecký. Zeman potvrdil zaplacení 150 milionů za Češky unesené v Pákistánu. *iDNES.cz*. [online]. 10.2.2016 [cit. 2016-04-20]. Dostupné z: http://plzen.idnes.cz/zeman-milos-unesene-divky-vykupne-uprchlici-turecko-p0d-/plzen-zpravy.aspx?c=A160210_131002_plzen-zpravy_pp
- [72] Únos českých dívek v Pákistánu. *Aktuálně.cz*. [online]. 10.7.2013 [cit. 2016-04-20]. Dostupné z: <http://www.aktualne.cz/wiki/domaci/unos-ceskych-divek-v-pakistanu/r~i:wiki:3818/>
- [73] BRABEC, Andrej. Íránská média vydávala záběry ze hry za skutečnost. *BW BONUSWEB.CZ*. [online]. 22.2.2016 [cit. 2016-04-20]. Dostupné z: http://bonusweb.idnes.cz/zabery-z-medal-of-honor-v-iranske-televizi-fia-Novinky.aspx?c=A160222_125341_bw-novinky_anb
- [74] LOUKOTA, Ladislav. Televize vydávala záběry z české hry za záznam skutečného útoku IRA. *BW BONUSWEB.CZ*. [online]. 30.9.2011 [cit. 2016-04-20]. Dostupné z: http://bonusweb.idnes.cz/televize-vydavala-zabery-z-ceske-hry-za-zaznam-skutecneho-utoku-ira-1g1-/Magazin.aspx?c=A110929_111609_bw-magazin_lou
- [75] Atentát v Bostonu. *Aktuálně.cz*. [online]. 23.4.2013 [cit. 2016-04-20]. Dostupné z: <http://www.aktualne.cz/wiki/zahranici/atentat-v-bostonu/r~i:wiki:3731/>
- [76] POPOVOVÁ, Klára. Muslimové v České republice. *Výzkumný a vzdělávací projekt*. [online]. © 2016 [cit. 2016-04-20]. Dostupné z: <http://muslimove.cz/muslimove-v-ceske-republice/>
- [77] ŠUNKOVÁ, Zdenka. Volné šíření informací na internetu. *ASOCIACE PRO MEZINÁRODNÍ OTÁZKY*. [online]. © 2015 [cit. 2016-04-20]. Dostupné z: <http://www.amo.cz/wp-content/uploads/2016/01/PSS-Voln%C3%A9-%C5%A1%C3%AD%C5%99en%C3%AD-informac%C3%AD-na-internetu.pdf>
- [78] POTŮČEK, Jan. Média a terorismus. *e-POLIS.cz*. [online]. 17.1.2005 [cit. 2016-04-20]. Dostupné z: <http://www.e-polis.cz/clanek/media-a-terorismus.html>
- [79] HVÍŽDALA, Karel. Cenzurou internetu nikdy terorismus neporazíme. *Aktuálně.cz*. [online]. 30.5.2013 [cit. 2016-04-20]. Dostupné z: <http://nazory.aktualne.cz/komentare/cenzurou-internetu-nikdy-terorismus-neporazime/r~i:article:781079/>

[80] Před 25 lety vytvořil jednoduchý katalog, dnes je z něj celosvětový fenomén. *Novinky.cz*. [online]. 13.3.2016 [cit. 2016-04-20]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/internet-a-pc/330307-pred-25-lety-vytvoril-jednoduchy-katalog-dnes-je-z-nej-celosvetovy-fenomen.html>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

EU	Evropská unie
NATO	North Atlantic Treaty Organization (Severoatlantická aliance)
NAP	národní akční plán
URNA	útvár rychlého nasazení
SSSR	Svaz sovětských socialistických republik
OH	olympijské hry
CBRN	chemické, biologické, radiologické a nukleární
ZHN	zbraně hromadného ničení
BCHL	bojové chemické látky
HDP	hrubý domácí produkt
KKK	Ku Klux Klan
IRA	Irská republikánská armáda
ETA	Euskadi Ta Askatasuna
IZS	integrováný záchranný systém
IS	Islámský stát
MU	mimořádná událost
KS	krizová situace
HZS	hasičský záchranný sbor
PZZS	poskytovatel zdravotnické záchranné služby
PČR	Policie České republiky
PIO	prostředky individuální ochrany
JPO	jednotka požární ochrany
PNP	poskytnutí neodkladné péče
SaP	síly a prostředky
AČR	Armáda České republiky

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Schéma vztahu letálních a neletálních forem terorismu [Zdroj: 34].....	33
Obrázek 2: Stanoviště pro shromáždění a třídění raněných [Zdroj: 57].....	55
Obrázek 3: Schéma použití metody START [Zdroj: 57].....	57

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1: Graf poprvé žádajících o azyl v členských zemích EU.....	65
Graf 2: Graf poprvé žádajících o azyl v členských zemích EU ve 3.Q 2015 dle státního občanství.....	65

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Tabulka poprvé žádajících o azyl v členských zemích EU ve 3.Q 2015 dle státního občanství	66
--	----